

Nota Bouwstenen voor een toekomstig Accommodatiebeleid

Juni 2009

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Begrippenlijst	5
1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doelstelling	8
1.3 Proces	8
2. Algemeen	10
2.1 Aanbod voorzieningen	10
2.2 Ontwikkelingen	10
2.3 Uitgangspunten	10
2.4 Conclusie	10
3. Basisvoorzieningen	12
3.1 Definiëring basisvoorzieningen	12
3.2 Uitgangspunt	12
3.3 Ontmoetingspunt	13
3.3.1 Huidige situatie	13
3.3.2 Huidig beleid	13
3.3.3 Knelpunten	13
3.3.4 Nieuw beleid	14
3.3.5 Conclusie	15
3.4 Onderwijs	15
3.4.1 Huidige situatie	15
3.4.2 Conclusie	17
3.5 Peuterspeelzaalwerk (voorschoolse voorziening)	17
3.5.1 Huidige situatie	17
3.5.2 Huidig beleid	18
3.5.3 Ontwikkelingen	18
3.5.4 Nieuw beleid	18
3.5.5 Conclusie	18
3.6 Buitensportaccommodaties	18
3.6.1 Huidig beleid	19
3.6.2 Conclusie	20
3.6.3 Nieuw beleid	20
3.6.4 Conclusie	21
3.7 Voorzieningenniveau per kern	21
3.7.1 Indeling kernen	21
4. Verdieping basisvoorzieningen	23
4.1 Onderwijs	23
4.1.1 Conclusie	24
4.1.2 Knelpunten	24
4.1.3 Conclusie	25
4.2 Buitensport	25
5. Overige voorzieningen	27
5.1 Inleiding	27
5.2 Binnensport	27
5.2.1 Huidige situatie	27
5.2.2 Conclusie	29

5.2.3 Nieuw beleid	29
5.2.4 Conclusie.....	30
5.2.5 Knelpunten	30
5.3 Scouting	32
5.3.1 Huidige situatie	32
5.3.2 Huidig beleid.....	33
5.3.3 Conclusie.....	33
5.4 Heemkundekringen.....	34
5.4.1 Huidige situatie	34
5.4.2 Huidig beleid.....	34
5.4.3 Knelpunten	34
5.5 Zwembaden	36
5.5.1 Huidige situatie	36
5.5.2 Ontwikkelingen	37
5.5.3 Conclusie.....	37
5.6 Zorg.....	37
6. Onderzoeksopdrachten	39
6.1 Inleiding.....	39
6.2 Onderzoeksopdrachten.....	39
6.2.1 basisvoorzieningen.....	39
6.2.2 Gemeentelijke voorzieningen	41
7. Financieel kader	42
8. Conclusie.....	42

Voorwoord

Op dit moment ontbreekt het aan een algemeen kader ten aanzien van gemeentelijke en niet gemeentelijke accommodaties. Op onderdelen zijn wel uitgangspunten vastgesteld en worden beleidslijnen gehanteerd, maar met betrekking tot een groot aantal accommodaties is tot nu toe onduidelijk wat de gemeentelijke rol en taak is. Ook ten aanzien van nieuwe huisvestingsvraagstukken van verschillende verenigingen ontbreekt het aan een kader. Tot nu toe werden verzoeken van verenigingen over facilitering in accommodaties ad-hoc behandeld. Ook zijn verzoeken in afwachting van de totstandkoming van het accommodatiebeleid niet behandeld.

Het doel van het nieuw op te stellen accommodatiebeleid is dan ook duidelijkheid te verschaffen in de verantwoordelijkheden en taken van de gemeente met betrekking tot de accommodaties en huisvestingsvraagstukken van verenigingen. Tevens wordt beoogd een toekomstbestendig accommodatiebeleid te realiseren met als doel voor iedere kern een minimaal basisniveau te garanderen.

Alvorens het beleidsplan Accommodatiebeleid te kunnen opstellen, is het van belang eerst de uitgangspunten en onderzoekopdrachten vast te stellen. Op basis hiervan kan aan het accommodatiebeleid definitief vorm worden gegeven.

Aan de nota zijn twee bijlagen toegevoegd. In bijlage 1 worden scenario's per kern behandeld. Vervolgens wordt het huidige voorzieningen afgezet tegen de scenario's. Tevens komen allerlei ontwikkelingen op gebied van accommodaties aan bod.

In bijlage 2 zijn de aanvragen opgenomen van de verenigingen die ondermeer een capaciteitsprobleem hebben.

Begrippenlijst

Basisfuncties

Minimale basiskwaliteit voor de inwoners van de gemeente, die in elke kern aanwezig is.

Basisonderwijs

Het basisonderwijs is het onderwijs bestemd voor kinderen in de leeftijdsgroep 4-12 jaar. Het legt mede de grondslag voor het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs.

Basisvoorzieningen

Basisvoorzieningen zijn de accommodaties die er voor zorgen dat basisfuncties worden ingevuld.

Basisvoorzieningen hebben een aantal gemeenschappelijke kernmerken. Ze zijn over het algemeen:

- Vooral gericht op de inwoners woonachtig in de gemeente.
- Structureel van aard.
- Laagdrempelig: ze zijn voor iedereen bereikbaar (toegankelijk) en betaalbaar.

Brede school

Een brede basisschool is een samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezig houden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten.

Onderwijs is participant. Kinderopvang, welzijn, peuterspeelzaal, sport, cultuur en nadere instellingen kunnen ook onderdeel van een brede school zijn.

Buurtschap

Een 'buurtschap' is een bewoonde kern die niet officieel is aangemerkt als kern.

Erkende sporten

Onder erkende sporten worden die sporten aangemerkt die geïntegreerd zijn binnen een brede laag van de bevolking en waarvan voldoende mogelijkheden moeten bestaan om die te beoefenen.

Gemeenschapshuis

Een gemeenschapshuis is een ontmoetingspunt met de functies ontspanning, ontplooiing en ontmoeting.

Een gemeenschapshuis is doorgaans kleinschalig van opzet.

Gemeentelijke voorziening

Een gemeentelijke voorziening is een voorziening die niet in iedere kern aanwezig is. Dit zijn voorzieningen die kern overstijgend zijn. Het kan gaan om accommodaties in eigendom van de gemeente of particulier eigendom. De gemeente faciliteert deze voorzieningen, waardoor burgers in staat worden gesteld te sporten en of sociaal-culturele activiteiten te ontplooiën.

Gymzaal

Een gymzaal is een ruimte die primair bedoeld is voor het bewegingsonderwijs en secundair in de avond uren beschikbaar is voor verenigingen.

Juridisch eigendom

Bij nieuwbouw wordt een schoolbestuur juridisch eigenaar van zowel de grond als de opstal. Wanneer de onderwijsfunctie ophoudt te bestaan, valt de grond en het opstal terug aan de gemeente (economisch claimrecht).

Multifunctionele Accommodatie (MFA)

Een MFA is een gebouw waar meerdere voorzieningen onder één dak zijn gebracht. Er kunnen bijvoorbeeld ruimten voor sociaal-culturele activiteiten en een sporthal aanwezig zijn.

Peuterspeelzaalwerk

Laagdrempelige voorschoolse educatie voor alle kinderen in de leeftijd 2,5 – 4 jaar voor een of meer dagdelen in de week met als functie het creëren van optimale ontwikkelingskansen door het aanbieden van veelzijdige en passende speelmogelijkheden.

Sporthal

In een sporthal kunnen tegelijkertijd meerdere sporten worden beoefend. Ook kan in een sporthal officiële bondswedstrijden worden gespeeld. Dit is in een gymzaal niet mogelijk.

Sportzaal

Een sportzaal is een zaal die qua vierkante meters vloeroppervlak groter is dan een gymzaal.

Wet op het Primair Onderwijs

Deze wet regelt ondermeer de taken en bevoegdheden van de gemeente en schoolbestuur waar het gaat om de onderwijshuisvesting.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het waarborgen van een laagdrempelige toegang tot onderwijs-, sport- en welzijnsaccommodaties is sinds jaar en dag een belangrijke opgave van de lokale overheid. Dit wordt vooral ingegeven door de grote maatschappelijke waarde die deze accommodaties vertegenwoordigen en de positieve externe effecten die uitgaan van het gebruik hiervan. Naast de rechtstreekse educatieve en sportieve functie, hebben scholen, sportaccommodaties en ontmoetingspunten ook indirecte effecten als het gaat om sociale vorming, volksgezondheid en integratie. Ook in het kader van de maatschappelijke participatie (WMO) en de leefbaarheid in de kernen is het van belang te beschikken over een adequaat voorzieningenniveau dat de inwoners ter beschikking staat.

Onder invloed van diverse maatschappelijke ontwikkelingen is de vraag naar het accommodatieaanbod de laatste jaren veranderd. In het onderwijsveld heeft de opkomst van de brede school niet alleen de te stellen eisen aan schoolgebouwen veranderd, maar ook de combinatie van scholen met aanvullende functies en voorzieningen bevorderd.

Op sportgebied doen de grootste wijzigingen zich voor in veranderende ruimte behoefte voor de binnensport en de opkomst van kunstgrasvelden voor buitensportaccommodaties. Daarnaast zorgt de opkomst van commerciële sportvormen ervoor dat het algemene accommodatieaanbod in de breedte is toegenomen, hetgeen wil zeggen dat de keuzevrijheid voor de consument is verruimd.

Om het voorzieningenniveau in de gemeente Moerdijk in het algemeen en het aanbod in het bijzonder, blijvend te laten aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners, is het van belang om als gemeente een accommodatiebeleid te voeren dat toekomstbestendig is. Gelet op de sterke onderlinge verwevenheid van de sectoren is het bovendien zaak dat in dit beleid sprake is van integraliteit, zodat mogelijke combinaties tussen onderwijs-, welzijn- en sportaccommodaties optimaal kunnen worden benut. Dit laatste mede om gemeentelijke accommodaties in te kunnen zetten voor het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelen.

Belangrijke kernwaarden die bij het formuleren van accommodatiebeleid gelden, zijn onder meer:

- voldoende kwantitatieve accommodaties (aantal en omvang van aanbod);
- goede kwalitatieve staat van accommodaties (onderhoud, functionaliteit);
- evenwichtige spreiding over de gemeente;
- efficiënte en doelmatige benutting;
- optimaliseren van schaal- en synergievoordelen door multifunctionaliteit en/of clustervorming.

De verschillende voorzieningen in de gemeente spelen ieder op hun eigen wijze een belangrijke rol bij het gevoel van “welzijn” onder de inwoners. Het gaat hier niet alleen om voorzieningen ten behoeve van vrijetijdsbesteding zoals sport- en sociaal culturele

activiteiten, maar ook voorzieningen op het gebied van onderwijs en zorg zijn onderdeel van het “welzijn” gevoel van mensen.

Om de beleidsuitgangspunten in een breder perspectief te kunnen plaatsen, is het van belang dat deze worden opgesteld vanuit een brede en integrale gemeentelijke visie op het accommodatiebeleid. Deze visie met als doel een toekomst bestendig accommodatiebeleid voor de 11 kernen te realiseren en voor iedere kern een minimaal basisvoorzieningenniveau voor de inwoners te garanderen, dient antwoord te geven op vragen als:

- wat wil de gemeente met het accommodatiebeleid bereiken?
- welke accommodaties worden gerekend tot de gemeentelijke basisvoorzieningen?
- hoever reikt de gemeentelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van beheer, onderhoud en exploitatie van accommodaties?
- hoe wordt omgegaan met situaties van onder- en overcapaciteit?
- aan welke beleidsterreinen c.q. beleidsdoelstellingen dienen de accommodaties een bijdrage te leveren?

1.2 Doelstelling

Het doel van het accommodatiebeleid is het realiseren van een toekomstbestendig, goed gespreid netwerk van voorzieningen om maatschappelijke doelen op het terrein van onderwijs, sport en welzijn in de 11 kernen te vervullen. Een beleid wat zoveel mogelijk eenduidig is en waarbij zoveel mogelijk een evenwicht wordt behaald tussen het aanbod van voorzieningen en de huisvesting daarvan en de wensen en behoefte van de lokale inwoners. Dit betekent automatisch dat accommodatiebeleid nooit af is, maar dynamisch van aard is, doordat steeds ingesprongen moet worden op de veranderende vraag.

Ook is het van belang duidelijkheid te geven ten aanzien van begrippen als basisvoorziening en gemeentelijke accommodatie. Naast de accommodaties, die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen, bestaan er particuliere accommodaties. Ook deze accommodaties dragen bij aan de leefbaarheid en komen dan ook afhankelijk van de soort accommodatie aan de orde in deze nota.

1.3 Proces

Uitgangspunt van deze nota is de discussienota accommodatiebeleid die de raad in april 2006 heeft vastgesteld. Daarnaast is bij de totstandkoming van het accommodatiebeleid rekening gehouden met de gemeentelijke strategische visieontwikkeling. Ook de Stads- en Dorpsplannen zijn, zover van toepassing, bij het opstellen van deze Kadernota betrokken.

De gehouden voorzieningenscan gemeente Moerdijk geeft inzicht in het aantal gemeentelijke accommodaties, het gebruik hiervan, demografische ontwikkelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en trends. Met betrekking tot het toekomstige voorzieningenniveau zijn drie scenario's genoemd; concentratiescenario, tussenvormscenario en stads- dorpsplannenscenario.

De ontwikkelingen op het gebied van de brede school, bibliotheek, Centra voor Jeugd en Gezin en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning bieden kansen om het huidig

gebruik van een aantal accommodaties te wijzigen: “Van monofunctioneel naar multifunctioneel”

In november 2008 is een beeldvormende vergadering georganiseerd met onder meer de gebruikers/exploitanten van accommodaties. Belangrijke uitkomsten zoals behoud van voorzieningen, de huidige facilitering van de buitensportaccommodaties, de basisfuncties en knelpunten zijn in deze kadernotitie meegenomen. Na vaststelling van deze notitie in de raadsvergadering van juli 2009, zal door middel van interactieve sessies, voor zover van toepassing, met het veld ‘het hoe’ worden ingevuld. Het uiteindelijke beleidsplan wordt ter vaststelling aangeboden. Dan wordt ook duidelijk welke financiële consequenties aan het beleidsplan verbonden zijn.

2. Algemeen

2.1 Aanbod voorzieningen

Er is een inventarisatie van de huidige accommodaties gemaakt. Hieruit kan de conclusie worden getrokken dat de gemeente Moerdijk een ruim aanbod heeft van onderwijs, sport en welzijnsaccommodaties; in totaal 90 accommodaties.

Vergeleken met kengetallen kent de gemeente relatief veel basisscholen, welzijnsaccommodaties, velden en banen voor buitensport, sporthallen, gymzalen en zwembaden. Er kan dan ook van een aanzienlijk voorzieningenniveau worden gesproken.

2.2. Ontwikkelingen

Door de veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing en ontgroening) verschuift de vraag naar voorzieningen. Zo neemt de vraag naar specifieke voorzieningen voor ouderen toe. Voor zorg betekent dit bijvoorbeeld zorgsteunpunten, op het sportieve vlak jeu de boules banen. Daarentegen ziet het basisonderwijs het aantal leerlingen gestaag afnemen. Dit betekent dat op termijn een aantal lokalen voor de functie onderwijs niet meer nodig zijn.

2.3 Uitgangspunten

Een veranderende vraag naar voorzieningen hoeft niet te betekenen dat er nieuwe accommodaties bij moeten komen. De uitdaging moet zijn om op een slimme manier met de accommodaties om te gaan. Zo zou een steunpunt voor ouderen in een ontmoetingspunt (gemeenschapshuis) kunnen worden ondergebracht. De lege klaslokalen kunnen bijvoorbeeld worden benut voor de voorschoolse voorziening of activiteiten die aan de brede school ontwikkeling zijn gerelateerd. Dit betekent dat onderwijsvoorzieningen multifunctioneel worden.

Voor buitensportaccommodaties zal de lijn moeten zijn dat deze voor meerdere doeleinden worden ingezet. Dit betekent dat verenigingen medegebruik moeten toestaan. Hierbij valt de denken aan activiteiten ten behoeve van de naschoolse opvang.

Ook zal bij een capaciteitsvraagstuk van een buitensportvereniging gezien moeten worden of op een accommodatie waar meerdere verenigingen zijn gehuisvest, meervoudig gebruik mogelijk is.

2.4 Conclusie

In de gemeente Moerdijk zijn (ruim) voldoende accommodaties aanwezig. De vraag naar andere voorzieningen vanwege vergrijzing van de bevolking en of maatschappelijke ontwikkelingen kan binnen de huidige accommodaties worden opgelost. Hiervoor hoeven dus geen extra accommodaties te worden gerealiseerd.

Uitgangspunt 1

In de gemeente Moerdijk zijn voldoende accommodaties aanwezig om vraagstukken ten aanzien van vergrijzing en andere relevante maatschappelijke ontwikkelingen op te lossen. Hiervoor bieden vervangende nieuwbouw en/of verbouw voldoende mogelijkheden. Uitbreiding van het aantal accommodaties is dan ook niet aan de orde.

3. Basisvoorzieningen

3.1 Definiëring basisvoorzieningen

Er wordt onderscheid gemaakt tussen voorzieningen die per definitie door (of met behulp van) de gemeente Moerdijk dienen te worden aangeboden en voorzieningen waarvoor deze gemeentelijke verantwoordelijkheid niet per definitie geldt.

Als basisvoorzieningen merken wij aan:

- Voorzieningen die in hoge mate een bijdrage leveren aan de cognitieve, intellectuele, sportieve en/of sociale vorming van de inwoners van Moerdijk.
- Voorzieningen die een waardevolle bijdrage leveren aan de maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van de inwoners van Moerdijk in het algemeen en jeugd en senioren in het bijzonder.
- Voorzieningen die door de gemeente op grond van haar wettelijke verantwoordelijkheid dienen te worden aangeboden.

Basisvoorzieningen hebben een aantal gemeenschappelijke kernmerken. Ze zijn over het algemeen:

- Vooral gericht op de inwoners woonachtig in de gemeente.
- Structureel van aard.
- Laagdrempelig: ze zijn voor iedereen bereikbaar (toegankelijk) en betaalbaar.

Een basisvoorziening is een voorziening waarvan het noodzakelijk is dat deze in iedere kern, waarvoor een dorps- of stadsplan is opgesteld, aanwezig is. De gemeente spant zich maximaal in om deze voorzieningen in stand te houden.

3.2 Uitgangspunt

Afgezet tegen bovenstaande criteria betekent dit dat voor de gemeente Moerdijk de volgende functies tot basisvoorzieningen kunnen worden gerekend:

- Ontmoetingspunt;
- Basisonderwijs;
- Voorschoolse voorziening zijnde peuterspeelzaalwerk;
- Buitensport.

Op dit moment zijn bovenstaande basisvoorzieningen in iedere kern aanwezig, met uitzondering van een buitensportfunctie in de kern Helwijk. In iedere kern is dus sprake van een minimum basisvoorzieningenniveau. Vervolgens houdt de term basisvoorziening in, dat de gemeente deze voorzieningen faciliteert.

Uitgangspunt 2

Het basisvoorzieningsniveau heeft betrekking op de 11 kernen, waarvoor een stads- of dorpsplan is opgesteld.

De basisvoorzieningen zijn:

- De functie ontmoetingspunt, waarbij geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en particuliere voorzieningen.
- De functie basisonderwijs
- De functie peuterspeelzaalwerk (voorschoolse voorziening)
- De huidige functie buitensport, dit betekent dat de huidige buitensportaccommodaties door de gemeente worden gefaciliteerd.

In de volgende paragrafen wordt per basisvoorziening een situatieschets gegeven.

3.3 Ontmoetingspunt

3.3.1 Huidige situatie

In iedere kern is een ontmoetingspunt aanwezig, in de vorm van een gemeenschapshuis of binnen een zogeheten Multifunctionele Accommodatie(MFA). In acht van de elf kernen staat een gemeenschapshuis. Twee hiervan zijn niet in eigendom van de gemeente (gebouw Irene in Willemstad en de Oude school in Noordhoek).

Daarnaast beschikken de grotere kernen (Fijnaart, Klundert en Zevenbergen) over een Multifunctionele Accommodatie (MFA), waar de functie ontmoeting in onder is gebracht. “De Niervaert” in Klundert en “de Parel” in Fijnaart zijn eigendom van de gemeente en “de Kristal” in Zevenbergen wordt gehuurd.

3.3.2 Huidig beleid

Het huidig gemeentelijk beleid (conform het raadsbesluit van 1998) is er op gericht om het beheer en exploitatie op afstand te zetten. In de praktijk komt het er op neer dat gemeenschapshuizen door stichtingen (vrijwilligers) of door ondernemers worden beheerd en geëxploiteerd.

De gemeente vervult ten aanzien van die ontmoetingspunten in eigendom een faciliterende rol. De gemeente stelt tegen een laag huur bedrag de accommodaties beschikbaar. Het onderhoud van de buitenkant en de vervanginginvesteringen komen voor rekening van de gemeente. De gemeente houdt zich indirect wel bezig met de exploitatie door de accommodatietarieven vast te stellen.

Ten aanzien van “gebouw Irene” in Willemstad en “de Blokhut” in Helwijk is het zo dat de exploitanten van deze ontmoetingspunten jaarlijks een exploitatiebijdrage ontvangen.

Ook het beheer en de exploitatie van de mfa's is op afstand gezet. De exploitanten ontvangen jaarlijks een exploitatiebijdrage van de gemeente.

3.3.3 Knelpunten

Het ontmoetingspunt “gebouw Irene” is sterk verouderd en moet op korte termijn worden gerenoveerd. De eigenaar, de Stichting Ons Dorpshuis beschikt over onvoldoende financiële middelen om de renovatie in zijn geheel te kunnen bekostigen.

Het ontmoetingspunt "de Blokhut" heeft ruimtegebrek. Het stichtingsbestuur heeft bij de gemeente een verzoek ingediend om in aanmerking te kunnen komen voor een financiële bijdrage.

3.3.4 Nieuw beleid

Als een ontmoetingspunt als basisvoorziening wordt aangemerkt, dan zou het logisch zijn om gebouw Irene voor wat betreft het onderhoud etc. gelijk te stellen met een gemeentelijke accommodatie. Dit betekent dat er een onderzoek naar de staat van onderhoud dient te worden verricht.

Een buurtschap is geen kern en wordt ten aanzien van het instandhouden van een accommodatie niet gefaciliteerd.

Tabel 1: Overzicht uitgaven instandhouding gemeenschapshuizen, excl. gebouw Irene en gemeenschapshuis de Blokhut

	Kern	Belast. Verzek.	overige expl. Kost.	kap. lasten	Totale kosten
Ankerkuil	Moerdijk	1.162	61.249	7.561	69.972
Ons Stedeke	Langeweg	929	23.889	10.261	35.079
De Zevensprong	Zevenbergschen Hoek	1.583	14.544	-	16.127
Pestalozzihuis	Heijningen	734	29.741	-	23.693
Standaard	Standdaarbuiten	2.031	18.161	1.115	21.307
Noordhoek	Noordhoek	-	21.005	909	21.914
Totaal		6.439	168.589	19.846	188.092

In de kolom overige exploitatiekosten is het onderhoud opgenomen. Op basis van een Meerjarenplanning vindt jaarlijks een storting in de onderhoudsvoorziening plaats. Het instandhouden van de gemeenschapshuizen kost op jaarbasis gemiddeld € 188.092,-.

Tabel 2: Overzicht uitgaven instandhouding multifunctionele accommodaties

Accommodatie	Kern	Belast. Verzek.	overige expl. Kost.	kap. Lasten	Totale kosten	te betalen huur door exploitant
De Parel	Fijnaart	4.541	265.069	61.062	330.672	49.790
De Niervaert	Klundert	3.402	270.855	20.011	294.268	0
De Kristal	Zevenbergen	-	32.634	141.220	173.854	35.723
Totaal		7.943	568.676	222.293	798.794	85.513

Het instandhouden van de mfa's kost op jaarbasis gemiddeld € 704.281,-.

Gelet op de omvang en de aard (bovenlokale functie) van multifunctionele accommodaties ligt het niet voor de hand om deze in iedere kern te realiseren. Dit is te duur en bovendien leidt dit qua gebruik tot onderbezetting. Binnen een mfa is weliswaar een ontmoetingspunt gehuisvest, maar een mfa zou niet als een basisvoorziening kunnen worden aangemerkt. Het kan worden gerangschikt onder de noemer gemeentelijke voorziening.

3.3.5 Conclusie

De ontmoetingspunten voorzien in een duidelijke behoefte. Het gemeenschapshuis “gebouw Irene” is geen gemeentelijk eigendom. Dit gebouw is verouderd en dient te worden gerenoveerd.

Niet iedere kern kan aanspraak maken op een multifunctionele accommodatie. Het ligt dan ook voor de hand een mfa aan te merken als een gemeentelijke voorziening.

Het instandhouden van de gemeenschapshuizen excl. gebouw Irene en gemeenschapshuis De Blokhut kost op jaarbasis gemiddeld € 188.092,-.
Het instandhouden van de mfa's kost op jaarbasis gemiddeld € 704.281,-.

Uitgangspunt 3

Een Multifunctionele Accommodatie aanmerken als een gemeentelijke voorziening, waar de basisvoorziening ontmoeting onderdeel van uitmaakt.

3.4 Onderwijs

3.4.1 Huidige situatie

In Moerdijk zijn 22 basisscholen, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor voortgezet onderwijs aanwezig.

In iedere kern is minimaal één basisschool aanwezig, zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Tabel 3: overzicht basisscholen

Kern	Aantal basisscholen
Zevenbergen	5
Zevenbergschen Hoek	1
Langeweg	1
Klundert	4
Moerdijk	1
Noordhoek	1
Standdaarbuiten	1
Willemstad	2
Helwijk	1
Fijnaart	4 ¹
Heijningen	1
Totaal	22

In 2008 is de bouwkundige staat van de scholen in beeld gebracht. De functionele kwaliteit van de gebouwen wordt op één school na voldoende tot zeer goed beoordeeld. Nieuwbouwprojecten zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

Om een totaal beeld van de onderwijshuisvesting te krijgen is een overzicht gemaakt van alle gebouwen en relevante ontwikkelingen, zoals deze op dit moment bekend zijn (zie tabel 4).

Tabel 4: bouwkundige staat en relevante ontwikkelingen per school

School	Functionele	Relevante	Functionies in het gebouw

¹ Incl. de basisschool in Zwingelspaan

	kwaliteit	ontwikkelingen	
Arenberg		Nieuwbouw 2008/brede school	Kopv/bsop/psz (kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en peuterspeelzaal).
Regenboog		Vervangende huisvesting en geplande nieuwbouw	Nabij gebouw:Gymzaal kopv/bsop/psz
Neerhof		Nieuwbouw 2010	Gymzaal/kopv/bsop/psz
De Toren	Voldoende		Optioneel: educatie/bsop
De Boemerang	Goed		
Markland College (vo)		Mogelijke uitbreiding gebouw tbv bovenbouw HAVO/VWO	
De Hoeksteen	Matig	Verouderd schoolgebouw Gelden onderwijskundige vernieuwing (2004) nog niet ingezet	Bibliotheek
Mariaschool	Voldoende	School betrokken bij plan renovatie/nieuwbouw gemeenschapshuis en clustering gymzaal Gelden onderwijskundige vernieuwing (2004) nog niet ingezet	Psz/bsop/bibliotheek
De Cocon	Voldoende		
't Bastion	Voldoende		
De Rietvest	Voldoende	Aanvullende tijdelijke huisvesting	
Molenvliet	Voldoende		
SBO Het Palet	Zeer goed	Nieuwbouw (2006)	
Klaverhoek	Voldoende	Renovatie (2004)	Psz/bibliotheek
St. Jozefschool	Zeer goed	Nieuwbouw (2005), geclusterd aan MFA/ brede school	Psz, gemeenschapshuis, gymzaal, bibliotheek
St. Antoniuschool		Nieuwbouw 2010	Psz/bsop/bibliotheek/gymzaal/gemeenschapshuis
Willem de Zwijger	Goed		Bibliotheek
De Singel	Goed		Optioneel:bsop/ bibliotheek
De Ruigenhil	goed	School betrokken bij plan uitbreiding gemeenschapshuis	Psz/bibliotheek
De Springplank	voldoende		Bibliotheek
De Kennedyschool	voldoende	Omzetten tijdelijke in permanente uitbreiding	Bibliotheek
Juliana School	voldoende	Omzetten tijdelijke in permanente uitbreiding	Bibliotheek
Zwingelspaan	Goed		Bibliotheek
't Kompas	Voldoende		Psz/bibliotheek

De zorgplicht van de gemeente ten aanzien van de voorzieningen huisvesting onderwijs is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), Wet op de ExpertiseCentra (WEC) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO).

Het Rijk verstrekt een zogenoemde algemene uitkering in het Gemeentefonds. De onderwijshuisvesting dient bekostigd te worden uit deze gemeentelijke middelen (algemene uitkering uit het gemeentefonds). De middelen voor onderwijshuisvesting in de algemene uitkering zijn echter niet geoormerkt.

Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor het faciliteren van het lokaal bewegingsonderwijs in gemeentelijke gymzalen en sporthallen van derden. Als de gymzaal of de sporthal niet in de nabijheid van de school aanwezig is, is afhankelijk van het benodigde aantal uren door de school nieuwbouw c.q. uitbreiding van of vervoer naar een gymnastiekruimte nodig.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid is uitgewerkt in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk 2007 en de beleidsregel voor bekostiging gebruik gymnastiekruimte voor primair onderwijs gemeente Moerdijk.

Lokaal maatwerk kan zich richten op zaken als binnenmilieu, energiebesparende maatregelen, toegankelijk maken van gebouw voor gehandicapten, openbaar gebruik van de speelruimte, etc.

Belangrijk voor de toekomstige ontwikkeling van school is de leerlingenprognose. In 2008 is een leerlingenprognose tot 2020 gemaakt. Deze prognose laat slechts in uitzonderlijke situaties een groei van het aantal leerlingen zien. Over het algemeen vindt er een afname van het aantal basisschoolleerlingen plaats in de genoemde periode. De consequentie is dat het aantal lokalen c.q. het aantal vereiste vierkante meter bruto vloeroppervlakte dat nodig is voor de onderwijsbestemming naar verwachting zal afnemen.

Dit betekent dat een deel van de onderwijsbestemming voor andere beleidsterreinen kan worden ingezet. Dit biedt kansen voor enerzijds de doorontwikkeling van de brede scholen door het gezamenlijk huisvesten van samenwerkingspartners en anderzijds biedt het kansen door de huisvestingsmogelijkheden van al of niet aan de school verbonden activiteiten in het kader van welzijn en zorg.

Op dit moment is het niet mogelijk om de instandhoudingskosten van de onderwijsvoorziening in beeld te brengen. Deze kosten zullen in het beleidsplan accommodatiebeleid inzichtelijk worden gemaakt.

3.4.2 Conclusie

De zorgplicht voor het onderwijs is in wet- en regelgeving neergelegd. Binnen de gemeente zijn op dit moment voldoende basisscholen aanwezig. Per kern is minimaal één basisschool aanwezig.

3.5 Peuterspeelzaalwerk (voorschoolse voorziening)

3.5.1 Huidige situatie

Het peuterspeelzaalwerk is één van de voorzieningen binnen het totaal aanbod van voorzieningen waarmee de kinderen/jeugdigen en hun ouders/verzorgers te maken (kunnen) krijgen. Daarmee is het peuterspeelzaalwerk een belangrijke vindplaats voor jongere kinderen.

Het peuterspeelzaalwerk levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Het gaat daarbij om de ontwikkeling op het cognitieve, lichamelijke en sociaal-emotionele vlak. Door binnen het peuterspeelzaalwerk nadrukkelijk aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het kind en mogelijke achterstanden vroegtijdig te signaleren kunnen problemen voorkomen / beperkt te worden.

3.5.2 Huidig beleid

Het huidige beleid van de gemeente is er op gericht om in iedere kern peuterspeelzaalwerk aan te bieden. De gemeente verstrekt jaarlijks een subsidie aan de Stichting Kindercentra Noord-Westhoek voor de instandhouding van het peuterspeelzaalwerk. Voor 2009 bedraagt de subsidie € 649.389,-. Hiermee is functie peuterspeelzaalwerk aan te merken als een basisfunctie en is er sprake van een laagdrempelige voorziening.

3.5.3 Ontwikkelingen

In de kernen Heijningen, Noordhoek en Moerdijk neemt het aantal kinderen die een peuterspeelzaal bezoeken af. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat in deze kernen het aantal kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar is afgenomen. De stichting Kindercentra Noord-Westhoek is de exploitant van de gesubsidieerde peuterspeelzalen. Deze stichting heeft aangegeven dat door de afname van het aantal kinderen dat de peuterspeelzaal bezoekt er gekeken gaat worden of er functies kunnen worden gecombineerd. Hiermee wordt dan gedoeld op de functies peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Met deze combinatie kan dan het peuterspeelzaalwerk in de genoemde kernen worden geborgd. Overigens past deze lijn ook in het rijksbeleid waarbij in het kader van betere voorschoolse educatie peuterspeelzalen en kinderopvang meer met elkaar moeten gaan samenwerken.

3.5.4 Nieuw beleid

Het ligt voor de hand de huidige beleidslijn om in iedere kern peuterspeelzaalwerk aan te bieden in het nieuwe accommodatiebeleid voort te zetten. Peuterspeelzaalwerk voor de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar is van essentieel belang. Daarbij dient wel rekening gehouden te worden met bovengenoemde ontwikkelingen als afname van het aantal kinderen en verregaande samenwerking tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Om een bepaalde basiskwaliteit te kunnen borgen dienen normen ten aanzien van de minimale grootte van groepen vastgesteld te worden. Dit in samenspraak met de exploitant van het peuterspeelzaalwerk. De situatie kan zich gaan voordoen dat op basis van deze normering, handhaving van de basisvoorziening peuterspeelzaalwerk niet meer mogelijk is. Ten aanzien van basisonderwijs kunnen zich vergelijkbare situaties voordoen.

3.5.5 Conclusie

De functie peuterspeelzaalwerk wordt in elke kern aangeboden en is voor de ontwikkeling van kinderen van essentieel belang.

3.6 Buitensportaccommodaties

3.6.1 Huidig beleid

In 10 van de 11 kernen (met uitzondering van Helwijk) is een buitensportaccommodatie aanwezig. Op deze accommodaties vinden de volgende activiteiten plaats.

- Voetbal
- Korfbal
- Atletiek
- Handbal
- Hockey
- Ruitersport
- Tennis
- Jeu de Boules
- Honkbal
- Beachvoetbal

De gemeente is in de meeste gevallen eigenaar van de accommodaties en heeft deze doorgaans “om niet” aan de verenigingen in gebruik gegeven. Met een klein aantal verenigingen is het, vanwege diverse redenen, in het verleden niet gelukt een bruikleenovereenkomst af te sluiten. Hierbij is een huurovereenkomst van kracht. Bij het aflopen van deze huurovereenkomsten wordt een bruikleenovereenkomst worden afgesloten.

De gemeente is verantwoordelijk voor grootonderhoud/renovatie en de aanleg van nieuwe velden. De natuurgrasvelden en kunstgrasvelden worden door de gemeente onderhouden. Voor bijvoorbeeld natuurgrasvelden is het zo dat het maaien, bemesten en beregenen door de gemeente wordt gedaan. Dit zelfde geldt voor het specialistisch onderhoud aan de kunstgrasvelden. Het klein onderhoud vindt door de verenigingen plaats, dit behelst voornamelijk het snoeien van de struiken rondom de velden. Hiervoor ontvangen de verenigingen een zogeheten snoeivergoeding.

Voor de realisatie van was- en kleedruimten ontvangt een vereniging een financiële bijdrage. De vereniging realiseert de was- en kleedruimten en wordt na vestiging van een recht van opstal eigenaar en daarmee verantwoordelijk voor het onderhoud. De vervangingsinvestering daarentegen komt voor rekening van de gemeente. De gemeente is niet verantwoordelijk voor het realiseren en onderhouden van een sportkantine.

De gemeente vult dus haar voorwaardenscheppende rol ten aanzien van accommodaties thans in door alle huidige **gemeentelijke** sportaccommodaties aan te merken als een basisvoorziening. Let wel: het betreft de velden/banen, veld/baanverlichting en kleed- en wasruimten voor spelers en scheidsrechters welke in eigendom van de gemeente zijn.

Het huidige beleid heeft de instemming van de buitensportverenigingen. Door geen bijdrage voor de huur van de accommodatie te vragen zijn de verenigingen in staat om de contributie op een redelijk niveau te houden. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt sport laagdrempelig en hiermee voor een ieder toegankelijk te houden.

Tabel 5: Overzicht uitgaven buitensportaccommodaties

Accommodatie	Kern	Belast. Verzek.	overige expl. Kost.	kap. lasten en afschrijving	Totale kosten
Voetbal Parallelweg	Fijnaart	1.502	3.632	4.874	10.008
Tennis Oude Appelaer	Fijnaart	1.443	6.977	4.658	13.078
Voetbal	Heijningen	743	7.645	13.302	21.690
Voetbal	Standdaarbuiten	358	108	3.596	4.062
Voetbal	Noordhoek	437	266	11.964	12.667
Voetbal/korfbal/tennis	Willemstad	1.546	3.585	37.105	42.236
Voetbal Langeweg	Langeweg	393	0	9.849	10.242
De Knip handbal/atletiek/ jeu de boules/ruitersport	Zevenbergen	1.679	4.379	11.329	17.387
De Meeren voetbal/hockey/korfbal/ Honkbal/beachvoetbal	Zevenbergen	3.502	14.284	90.548	108.334
Sportveld DHV voetbal	Zevenbergschen Hoek	846	0	429	1.275
Voetbal	Klundert	2.029	2.684	32.549	37.262
Voetbal	Moerdijk	718	865	16.161	17.774
Korfbal	Klundert	1.418	4.463	3.158	9.039
Tennisbanen	Klundert	1.192	7.898	12.404	21.494
Tennispark	Noordhoek	240	1.093	13.447	14.780
Tennispark	Zevenbergen	393	5.971	10.040	16.404
Tennisbanen	Zevenbergschen Hoek	200	2.334	6.839	9.373
Atletiekvoorziening	Standdaarbuiten	89	43	2.420	2.552
TOTAAL		18.728	66.227	284.672	369.657

Vanwege de afschrijving nemen de lasten jaarlijks af. In verband met de verplaatsing van de korfbalvereniging DSO en tennisvereniging Van Polanen naar het terrein voetbalvereniging VVK nemen de lasten toe. Voor de jaarschijf 2010 betekent dit op lastenniveau een bedrag van € 191.309,-.

In het overzicht zijn de kosten onderhoud velden niet opgenomen. De kosten van onderhoud alsmede maaien, bemesten en beregenen bedragen op jaarbasis € 587.551.

3.6.2 Conclusie

De instandhoudingkosten van de buitensportaccommodaties bedragen op jaarbasis ongeveer € 1.148.517,- (jaarschijf 2010).

3.6.3 Nieuw beleid

In het Beleidsplan Sport 2009-2013 is een aantal erkende buitensporten benoemd. In het Accommodatiebeleid dient vervolgens een antwoord te worden gegeven op welke wijze deze sporten dienen te worden geaccommodeerd.

Het ligt voor de hand om voor de huidige buitensportaccommodaties de beleidslijn ten aanzien van investeringen en onderhoud voort te zetten. Er wordt nu nog een onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en private accommodaties.

Een vereniging die de sport beoefent op een private accommodatie of een was- en kleedaccommodatie in eigendom maakt op geen enkele wijze aanspraak financiële middelen. Het zou logisch zijn om met betrekking tot het faciliteren van buitensportverenigingen dit verschil op te heffen. Er moet hierbij wel aangetekend worden dat het gaat om bestaande verenigingen. Dit betekent dat de huidige buitensportaccommodaties als basisvoorziening worden aangemerkt.

Tevens wordt in overweging gegeven om de huidige beleidslijn met betrekking tot de realisatie van sportkantine in het nieuwe voort te zetten. Dit zou inhouden dat de gemeente geen bijdrage voor de realisatie van sportkantine gaat verlenen.

De niet erkende sporten worden niet door de gemeente gefaciliteerd.

Het erkennen van een sport hoeft niet nog in te houden dat deze ook solitair zou moet worden geaccommodeerd. De sport hockey is een erkende sport. Deze sport wordt nu beoefend in de kern Zevenbergen. Hiertoe heeft de gemeente twee kunstgrasvelden aangelegd. Wanneer nu een tweede hockeyvereniging wordt opgericht betekent dit niet automatisch dat deze ook apart moet worden geaccommodeerd. Als blijkt dat er nog voldoende capaciteit op het huidige complex aanwezig is, zal een doorverwijzing moeten plaatsvinden. Is de capaciteit niet aanwezig zal een afweging moeten worden of capaciteitsuitbreiding op het bestaande complex kan worden gerealiseerd. Dit heeft voordelen omdat de infrastructuur dan makkelijk en goedkoper is aan te passen.

Atletiek is een erkende sport. Het is echter niet de bedoeling om in iedere kern een baan aan te leggen. Het zou dan ook logisch zijn om een atletiekbaan als gemeentelijke voorziening aan te merken.

Het begrip basisvoorziening wordt dus duidelijk afgebakend, om zodoende te voorkomen dat allerlei verzoeken van nieuwe verenigingen moeten worden gehonoreerd.

3.6.4 Conclusie

De functie buitensport kan op de zelfde wijze als voorheen worden gefaciliteerd. Dit betekent dat in 10 van 11 kernen minimaal een accommodatie aanwezig is om de functie van buitensport te kunnen vervullen. Het betreft hier de huidige buitensportaccommodaties die als basisvoorziening kunnen worden aangemerkt. De functie buitensport aanmerken als een basisvoorziening houdt nog niet in dat iedere sport ook solitair hoeft te worden geaccommodeerd.

Het ligt dan voor de hand geen onderscheid tussen een gemeentelijke accommodatie of particuliere accommodatie te maken.

3.7 Voorzieningenniveau per kern

3.7.1 Indeling kernen

Het voorzieningenniveau dient afhankelijk van de grootte en de ligging van de kern te zijn. Bij de totstandkoming van de harmonisatie accommodatietarieven is uitgegaan van A en B kernen.

Voor wat betreft het voorzieningenniveau kan ook onderscheid in A en B kernen worden gemaakt. Op basis van het aanwezige voorzieningenniveau kunnen Fijnaart, Klundert, en Zevenbergen als A kern worden aangemerkt. De kernen Helwijk, Heijningen, Langeweg, Noordhoek, Moerdijk, Standdaarbuiten, Willemstad en Zevenbergschen Hoek kunnen dan als B kern worden aangemerkt.

De A kernen beschikken over een voorzieningenplus niveau. De B kernen beschikken over een minimaal basisvoorzieningenniveau. Hiermee blijven de kernen vitaal en wordt tevens een aantrekkelijk woon- en leefklimaat geborgd.

Bij de indeling van A en B kernen is zoals aangegeven van het huidige voorzieningenniveau uitgegaan. De B kernen voldoen thans aan het beoogde minimale basisvoorzieningenniveau.

De status van een A kern houdt niet in dat er aanspraak op alle voorzieningen kan worden gemaakt. Als de kern Zevenbergen over een uitgebreide bibliotheekvoorziening beschikt hoeft dat dus niet in te houden dat in een andere kern ook zo'n voorziening dient te komen. De A-kernen beschikken gezamenlijk over een dermate voorzieningenniveau dat dit als voldoende kan worden aangemerkt.

Voor de B kernen geldt dat niet alle voorzieningen aanwezig zijn. De inwoners van deze kernen zullen dan ook voor bepaalde voorzieningen op de A kernen aangewezen zijn.

Uitgangspunt 4

De kernen Fijnaart, Klundert, en Zevenbergen als A kernen aanmerken.

De kernen Helwijk, Heijningen, Langeweg, Noordhoek, Moerdijk, Standdaarbuiten, Willemstad en Zevenbergschen Hoek als B kern aanmerken.

4. Verdieping basisvoorzieningen

4.1 Onderwijs

In 2005 is een visie Brede School vastgesteld, waarin de volgende criteria zijn genoemd:

De brede school in Moerdijk...

1. is een school met diverse voorzieningen die als middelpunt in de wijk een centrale functie vervult voor zowel de leerlingen, als ook de ouders en andere wijkbewoners op het gebied van onderwijs, zorg, opvang en verrijking² en waarbij door goede samenwerking en afstemming (ontwikkelings)kansen geboden worden;
2. wordt gezien als een 'bindingsmiddel' en katalysator om diverse gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten uitvoering te brengen en vormt samen met de diverse knelpunten die zich momenteel voordoen op het gebied van huisvesting aanleiding om het initiatief te nemen tot de ontwikkeling van één of meerdere wijk scholen in de gemeente;
3. speelt per kern, wijk of buurt in op de wensen en behoefte van alle betrokkenen uit de buurt of wijk;
4. heeft een duidelijke meerwaarde ten opzichte van de huidige onderwijssituatie. Deze meerwaarde ontstaat onder andere uit het continueren van de doorgaande sociaal-pedagogische lijnen, waarvoor afspraken en overeenstemming nodig is tussen de betrokken instellingen over de inhoud en werkwijze van de brede school;
5. voldoet aan de volgende kwaliteitscriteria:
  - er is een gezamenlijke gedragen visie die de leidraad vormt voor het handelen van alle betrokken partijen (school, instellingen, ouders, etc.);
  - er vindt goede afstemming en gestructureerde samenwerking plaats tussen de betrokken partijen;
  - de ontwikkelingskansen van het kind staan voorop, waarbij het kind de kans krijgt 'kind' te zijn;
  - de school en betrokken instellingen zijn gezamenlijk gehuisvest of fysiek nabij;
  - het aanbod is afgestemd op de wensen en behoeften die er leven in een wijk (wijkgericht).

De visie 2005 geeft aan wat de definitie is van een brede school, welke criteria voorwaarden zijn om te starten en welke profielen er bij Moerdijk passen. Wat de visie niet aangeeft is waar de gemeente Moerdijk naar toe wil met de brede school ontwikkeling en welke rol de gemeente daarin wenst te spelen.

Van groot belang is dat de brede school ontwikkeling verder gaat dan het gezamenlijk huisvesten van voorzieningen en multifunctioneel gebruik van het gebouw, maar dat het ook betrekking heeft op inhoudelijk samenwerking. Het is namelijk niet mogelijk om van

---

² Gericht op bredere ontwikkeling en ontplooiing, onder andere door een verbreding van het aanbod op sociaal, cultureel en sportief gebied

alle aanwezige basisscholen een fysieke brede school te maken. Dit is financieel en ook ruimtelijk niet haalbaar. Wel kan naast renovatie en nieuwbouw leegstand in een school worden benut om brede school gerelateerde voorzieningen/activiteiten onder te brengen. Van een brede school is echter pas sprake als er samenwerking en afstemming is tussen diverse partners met als centrale partner het onderwijs. Is deze samenwerking en afstemming er niet, dan is er alleen sprake van multifunctioneel gebruik van een gebouw met als hoofdgebruiker/eigenaar de school. In 2007 is besloten in afwachting van het strategisch accommodatiebeleid een aantal pilots Brede Scholen te starten, die vorm zouden geven aan deze inhoudelijke samenwerking in de vorm van een coördinator brede school. Deze coördinator wordt door de gemeente bekostigd.

4.1.1 Conclusie

Komende jaren wordt de brede school visie verder geconcretiseerd. Deze uitwerking blijft ook een stuk maatwerk per kern c.q. per school. Er wordt naar toegewerkt om van iedere school een brede school te maken. Hierbij is de gezamenlijke of nabije huisvesting een groot voordeel. Wat een brede school tot een brede school maakt is echter de samenwerking en afstemming tussen partners en niet de huisvestingssituatie.

Uitgangspunt 5

Iedere school in de gemeente Moerdijk wordt een brede school, dit geldt voor de basisscholen, school voor speciaal basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Het accent van deze verbreding ligt op het terrein van zorg en opvang met verrijkende activiteiten. Primair is bij de brede school sprake van een "school in een netwerk", waarbij er sprake is van samenwerking en afstemming van partners. Secundair is er sprake van een multifunctioneel gebouw met daarin een prominente rol voor de functie onderwijs. Hiervan is alleen sprake bij een nieuwbouwtraject of verbouwtraject of leegstand in het schoolgebouw.

4.1.2 Knelpunten

Naar aanleiding van de twee gerealiseerde fysieke brede scholen (de Arenberg en St. Jozefschool) is geconstateerd dat er nog geen duidelijke beleidslijn is vastgelegd voor de realisering, de financiering en de eigendomssituatie van de fysieke brede scholen.

De gemeente hanteert als uitgangspunt geen accommodaties in eigendom te hebben, tenzij de functies die hierin zijn ondergebracht anders verloren gaan.

Dit betekent dat binnen dit kader bij de eigendomsconstructie van de fysieke brede school de keuze gemaakt moet worden tussen de volgende varianten:

- Corporatie eigenaar, met de volgende opties:
  - o gemeente hoofdhuurder -> gebruikers = onderhuur.
  - o gebruikers huren rechtstreeks bij corporatie.
  - o gemeente huurder met onderhuurder/gebruiker de school en andere gebruikers huren rechtstreeks bij corporatie.
- Schoolbestuur eigenaar en maakt afspraken overige gebruikers via mede gebruiksregeling in huisvestingsverordening van gemeente.
Met name van toepassing bij kleinschalig medegebruik (van lokalen) door peuterspeelzaal of buitenschoolse opvang.
- Vereniging van eigenaren dan wel meerdere eigenaren (zonder vereniging).).

De gemeente heeft vanuit de onderwijshuisvesting een rechtstreekse zorgtaak voor de huisvesting naar de scholen/het schoolbestuur.

Hier staat een derde partij zoals de corporatie buiten. Bij de volledige eigendomspositie bij de corporatie, betekent dit dat de gemeente contractueel (opstalrecht of een huurovereenkomst) alles moet vastleggen met de corporatie, om ervoor te zorgen dat voldaan wordt aan de wettelijk onderwijs huisvesting zorgtaak van de gemeente naar de school. In het kader van de zorgtaak is het juridisch en praktisch gezien eenvoudiger en zonder risico om de eigendomspositie van het schoolgebouwgedeelte bij het schoolbestuur te leggen.

Op basis van de Wet op het Primair Onderwijs is het schoolbestuur bouwheer. De gemeente investeert zelf in de school op grond van verstrekking normvergoeding aan het schoolbestuur. Het schoolbestuur kan met deze vergoeding de corporatie laten bouwen.

Ten aanzien van het onderhoud en beheer kan het schoolbestuur met de corporatie afspraken maken. De gemeente verstrekt de financiële middelen voor het onderhoud op grond van een meerjaren onderhoudsplanning aan het schoolbestuur voor uitvoering van het onderhoud. Het schoolbestuur kan de corporatie het onderhoud laten uitvoeren in combinatie met het onderhoud waarvoor de school een vergoeding van het Rijk krijgt.

Het schoolbestuur is als eigenaar zelf verantwoordelijk voor het in gebruik geven van ruimten of verhuren hiervan. Ook is het bestuur verantwoordelijk voor het beheer van het onderwijsgedeelte incl. de daarbij behorende buitenruimte. Het schoolbestuur en corporatie kunnen een Vereniging van Eigenaren op richten. Op basis hiervan kunnen beiden een aantal zaken juridisch regelen.

4.1.3 Conclusie

Bij het stichten van Brede scholen door een woningbouwcorporatie is geen duidelijke beleidslijn vastgelegd voor wat betreft de verantwoordelijkheden met betrekking tot realisering, financiering en eigendom. Het is wenselijk in samenspraak met de woningbouwcorporaties deze beleidslijn te ontwikkelen. Dit is verwoord via een onderzoeksopdracht aan het eind van deze nota.

4.2 Buitensport

Bij verzoeken van capaciteitsuitbreiding van velden en was- en kleedruimten ligt het voor de hand of er op een complex sprake kan zijn van medegebruik. Het doel hiervan is om op een efficiënte wijze met de buitensportaccommodaties om te gaan.

Een vereniging die een groei doormaakt en hierdoor met een capaciteitsprobleem wordt geconfronteerd, zou in het derde jaar nadat het verzoek is ingediend, aantoonbaar moeten maken dat de noodzaak nog steeds aanwezig is. Als deze noodzaak nog steeds aanwezig is en medegebruik niet mogelijk is, kan worden overwogen de vereniging voor uitbreiding in aanmerking te laten komen.

Uitgangspunt 6

De gemeente is verantwoordelijk voor de investeringen aanleg van velden etc., was- en kleedruimten spelers en scheidsrechters, veldverlichting en het onderhoud van de velden etc. Het onderhoud van de kleedkamers komt voor rekening van de verenigingen.

De gemeente is niet verantwoordelijk voor de realisatie en onderhoud van sportkantines.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke en particuliere buitensport voorzieningen.

Uitgangspunt 7

Een vereniging die een groei doormaakt en hierdoor met een capaciteitsprobleem wordt geconfronteerd, dient in het derde jaar nadat het verzoek is ingediend, aantoonbaar te maken dat de noodzaak nog steeds aanwezig is. Als deze noodzaak nog steeds aanwezig is en medegebruik niet mogelijk is, kan de vereniging voor uitbreiding in aanmerking komen.

5. Overige voorzieningen

5.1 Inleiding

De gemeente houdt niet alleen maar de basisvoorzieningen in stand. Zo zijn er gemeentelijke gymzalen, sporthallen en een sportzaal. Ook zijn sommige scoutingverenigingen en heemkundekringen in gemeentelijke accommodaties gehuisvest. Echter zijn er ook particuliere voorzieningen, zoals het sportcomplex “de Borgh” in Zevenbergen. Deze overige voorzieningen, niet zijnde basisvoorzieningen merken we aan als zogenaamde gemeentelijke voorzieningen.

Definiëring gemeentelijke voorziening

Een gemeentelijke voorziening is een voorziening die wel in één of meerdere kernen in stand wordt gehouden, maar waarvan de noodzaak ontbreekt om die in alle kernen te faciliteren. De wijze van faciliteren kan per soort verschillen.

In het kader van deze nota gaan we in de nu volgende paragrafen in op de volgende gemeentelijke voorzieningen;

- Binnensport
- Scouting
- Heemkunde
- Zwembaden
- Zorg

5.2 Binnensport

5.2.1 Huidige situatie

De functie binnensport is gehuisvest in de vorm van een gymzaal, sportzaal of sporthal. De gemeente draagt op dit moment zorg voor de exploitatie en de instandhouding van de gemeentelijke accommodaties.

De gemeente heeft zes gymzalen, een sportzaal en twee sporthallen in eigendom. De gymzalen en de sportzaal worden door de gemeente geëxploiteerd, de sporthallen en de gymzaal Noordhoek worden door derden geëxploiteerd. De sporthal in Zevenbergen is particulier bezit. In 1999 is de hal door de gemeente afgestoten. De gemeente heeft toen bedongen dat de eigenaar/exploitant gedurende een periode van 10 jaar de tarieven niet ongelimiteerd mag verhogen.

Op basis van de onderwijswetgeving is de gemeente verplicht gymzalen te realiseren en in stand te houden. In de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden nadere criteria gesteld. Het betreft hier de minimale oppervlakte en de loopafstand tussen school en gymzaal.

De tarieven voor binnensport worden door de gemeente vastgesteld. Hierbij maakt het niet uit of het om een gemeentelijke accommodatie of een private accommodatie gaat. Hierdoor is mogelijk gemaakt om ongeacht de eigendomssituatie uniforme tarieven te hanteren.

Tabel 6: Overzicht binnensportaccommodaties

Naam	Kern	eigendom	Functionele kwaliteit	Ontwikkelingen
Sportzaal Bloemendaal	Zevenbergschen Hoek	gemeente	goed	Geen
Gymzaal Moerdijk	Moerdijk	gemeente	voldoende	wordt betrokken bij haalbaarheidsonderzoek vervangende nieuwbouw de Ankerkuil
Gymzaal Standdaarbuiten	Standdaarbuiten	gemeente	matig	eigendom gaat over naar Bernardus Wonen
Gymzaal Willemstad	Willemstad	gemeente	matig/voldoende	Geen
Gymzaal de Droge Mark	Zevenbergen	gemeente	matig/voldoende	ingrijpend onderhoud
Gymzaal de Waai	Langeweg	gemeente	goed	onderzocht wordt of de gymzaal in eigendom aan SWZ kan worden overgedragen
Gymzaal Pr Willemstraat	Klundert	gemeente	zeer goed	Geen
Gymzaal Noordhoek	Noordhoek	Bernardus Wonen, corporatie	onbekend	Geen
Sporthal de Niervaert	Klundert	gemeente	goed	Geen
Sporthal de Parel	Fijnaart	gemeente	zeer goed	Geen
Sporthal de Borgh	Zevenbergen	particulier	matig	er ligt een plan om de sporthal te renoveren en qua capaciteit te optimaliseren

Tabel 7: Overzicht bezetting en jaarlasten per gymzaal/sportzaal

Gymzalen/sportzaal	Kern	werkelijke waarvan jaarlasten		Inkomsten	
		bezetting	onderwijs		uit verhuur
Bloemendaal	Zevenb. Hoek	1520	1140	87.913	25.855*
Pr Willemstraat	Klundert	1667	741	87.517	15.420
De Waai	Langeweg	1424	419	63.756	13.172
Droge Mark	Zevenbergen	1628	410	51.182	15.059
Kerkring	Willemstad	1277	653	36.859	11.812
Moerdijk	Moerdijk	448	205	47.498	4.144
Standdaard	Standdaarbuiten	945	546	59.048	8.741

* De hoge bezetting door onderwijs van sportzaal Bloemendaal, wordt veroorzaakt door gebruik van scholen in Zevenbergen, dit geeft een vertekend beeld. Inmiddels gymmen deze scholen in sportaccommodatie De Lindonk te Zevenbergen.

De jaarlasten bedragen op jaarbasis incl. de onderhoudscomponent gemiddeld € 339.570. Hierbij is rekening gehouden met de inkomsten uit verhuur.

Tabel 8: overzicht bezetting en jaarlasten sporthallen

		Verzek.	expl. Kost.	lasten	kosten	bezetting	onderwijs	te betalen
								huur
De Parel	Fijnaart	10.392	128.846	139.764	279.002	2131	1020	81.290
De Niervaert	Klundert	756	60.190	4.447	65.393	1970	1320	0
De Borgh ¹	Zevenbergen	-	74.000	42.500	116.500	3190	2390	n.v.t.

¹ De Borgh is een private sporthal. Er wordt geen exploitatiebijdrage door de gemeente verstrekt.

De kosten van de sporthallen bedragen op jaar basis gemiddeld € 263.105,-. Dit bedrag is incl. de huurinkomsten van “de Parel”.

5.2.2 Conclusie

De bezetting van de gymzaal in de kern Moerdijk is ten opzichte van de andere gymzalen laag te noemen. In het kader van het haalbaarheidsonderzoek nieuwbouw gemeenschapshuis “de Ankerkuil” wordt de gymzaal betrokken. Er wordt nagegaan of de gymzaal in de nieuwe “Ankerkuil” kan worden geïntegreerd. Mocht uit financieel oogpunt dit een te dure oplossing blijken zijn, dan kan overwogen worden de gymzaal of te laten staan of af te breken. Bij dit laatste zullen dan de leerlingen voor het bewegingsonderwijs naar Zevenbergschen Hoek moeten worden vervoerd. De kosten die dit met zich mee brengen moet wel worden afgezet tegen de lasten van de huidige gymzaal.

De totale instandhoudingskosten (tabel 7 en tabel 8) bedragen op jaarbasis ongeveer € 602.675,-.

5.2.3 Nieuw beleid

In het Beleidsplan Sport 2009-2013 is een aantal erkende binnensporten benoemd. Op dit moment kunnen verreweg de meeste binnensportverenigingen in de huidige accommodaties terecht. Ook voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs is voldoende capaciteit aanwezig. Dit betekent dat de noodzaak voor het realiseren van nieuwe binnensport- accommodaties niet aanwezig is. Er zijn een paar knelpunten die later in deze nota worden behandeld.

Vanuit financieel en exploitatief opzicht is het niet mogelijk om iedere kern van een binnensportaccommodatie te voorzien. De stichtingskosten van een gymzaal bedragen ongeveer € 800.000,-. De lasten bedragen in het eerste jaar € 82.000,-. Dit is inclusief instandhoudingskosten en exclusief exploitatiekosten. De bezettingsgraad staat derhalve niet in verhouding tot de jaarlasten. Daarnaast is het zo dat in de kernen waar geen gymzaal aanwezig al reeds in het accommoderen voor het onderwijs is voorzien. De basisschoolleerlingen uit Heijningen worden bijvoorbeeld naar Fijnaart (De Parel) vervoerd en de leerlingen uit Helwijk naar Willemstad. De jaarlijkse vervoerskosten wegen niet op tegen de lasten van een gymzaal.

Een gemeentelijke gymzaal of sporthal wordt niet aangemerkt als een basisvoorziening. Deze voorzieningen dienen onder de categorie gemeentelijke voorzieningen te worden geschaard. Hiermee wordt voorkomen dat iedere kern op een dergelijke voorziening aanspraak kan maken.

Een gymzaal is primair een voorziening ten behoeve van het bewegingsonderwijs. Ten aanzien van de noodzaak tot nieuwbouw en vervangende nieuwbouw dient aansluiting te worden gezocht bij de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk.

5.2.4 Conclusie

Er zijn op dit voldoende gymzalen aanwezig. De gymzalen en sporthallen zijn kernoverstijgend. Dit betekent dat inwoners uit een aantal kernen voor het beoefenen van een sport op een gymzaal of sporthal elders in de gemeente zijn aangewezen. Omdat zowel uit financieel en exploitatief oogpunt het niet mogelijk is iedere kern te voorzien van een gymzaal of sporthal worden deze als gemeentelijke voorziening aangemerkt.

Uitgangspunt 8

De functie binnensport, welke in de vorm van een gymzaal, sportzaal of sporthal wordt geaccommodeerd, aanmerken als een gemeentelijke voorziening.

5.2.5 Knelpunten

Sportcomplex “de Borgh”

In 1998 heeft de gemeente het eigendom van de sporthal afgestoten. Als voorwaarde is gesteld dat de nieuwe exploitant, de tarieven voor het gebruik van de sporthal door verenigingen, gedurende een periode van 10 jaar alleen maar mag indexeren conform het CBS-prijsindexcijfer.

De exploitant van de sportcomplex “de Borgh” heeft vanaf 2009 noodzakelijkerwijs de tarieven met ruim 10% moeten verhogen. Deze verhoging was met name nodig om de stijgende energiekosten te kunnen compenseren.

De exploitatie van het sportcomplex is niet kostendekkend. Over 2007 bedroeg het tekort € 17.000,-. Voor de exploitant is een tekort geen probleem omdat dit ten laste van het resultaat overige activiteiten kan worden gebracht.

De sporthal welke deel van het complex uitmaakt is aan een renovatie toe. Daarnaast dient vanwege de vraag van verenigingen de capaciteit van de sporthal te worden geoptimaliseerd. Op dit moment is er sprake van een verhuur van een hele hal of halve hal. De exploitant wil door middel van twee vouwwanden de sporthal in drieën gaan splitsten. Hierdoor wordt het mogelijk meer verenigingen in de avonduren tegelijkertijd te laten sporten. Nu is het zo dat sommige verenigingen voor de training moeten uitwijken naar bijvoorbeeld de sporthal in Fijnaart.

Ook voldoet de sporthal op onderdelen niet meer aan de eisen van onder andere de Korfbalbond. Deze bond heeft in 2007 de eis gesteld dat de korfbalmanden en palen moeten worden vervangen. Het probleem is dat de nieuwe palen niet in de huidige vloerpotten kunnen worden geplaatst. Dit betekent dat de vloerpotten moeten worden vervangen.

Met de voorgestelde renovatie kan er overdag meer bewegingsonderwijs in de sporthal plaatsvinden. Dit betekent bij een eventuele toestemming aan het Markland College om HAVO/VWO met de bovenbouw te mogen uitbreiden, er geen extra gymzaal hoeft te

worden gerealiseerd. De leerlingen kunnen dan voor het bewegingsonderwijs in “de Borgh” te recht. Hiermee kan de gemeente een bedrag van rond de € 800.000,- (investeringsniveau) besparen.

De kosten van de renovatie incl. het aanbrengen van twee scheidingswanden is geraamd op € 338.180,- incl. BTW. De exploitant heeft aangegeven deze kosten niet alleen te kunnen opbrengen. Er zijn twee opties, namelijk: de gemeente geeft een eenmalige investeringsbijdrage of de exploitant berekent de investering door in de tarieven. Dit laatste houdt in dat de tarieven aanzienlijk worden verhoogd. Hiertegenover staat dan een compensatie in het kader van het gemeentelijk tarievenbeleid.

De opties met betrekking tot het verlenen van een eenmalige investeringsbijdrage en het doorberekenen van de investeringskosten in de tarieven dienen nader te worden uitgewerkt.

Uitgangspunt 9

Een particuliere eigenaar van een sporthal zou onder bepaalde voorwaarden voor een investeringsbijdrage in aanmerking kunnen komen. De voorwaarden zijn in ieder geval dat aantoonbaar moet worden gemaakt dat er een capaciteitsprobleem is, dat dit wordt veroorzaakt door de vraag vanuit het onderwijs of verenigingen en dat de gemeente invloed houdt op de hoogte van de tarieven.

Volleybalvereniging “Groene Ster”

De volleybalvereniging “Groene Ster” traint en speelt wedstrijden in de “sporthal” de Borgh”. Vanwege de noodzakelijke eisen aan de zaal voor deze sport is in de kern Zevenbergen geen andere locatie beschikbaar. Het complex “de Borgh” is voorzien van 5 volleybalvelden, verdeeld over een grote zaal (4 velden) een kleine zaal (1 veld).

Afgelopen 5 jaar heeft de vereniging een enorme groei doorgemaakt in met name de jeugdafdeling. Deze afdeling groeide van 5 leden in 2000 tot ruim 80 jeugdleden in 2008. Vooralsnog zijn er geen aanwijzingen dat deze groei stagneert.

Door de groei van het aantal jeugdleden is er in het sportcomplex “de Borgh” onvoldoende capaciteit om te trainen en te spelen. Momenteel trainen de mini's (6-12 jaar) op vrijdagavond van 19.00 tot 20.00 uur met 50 kinderen op 2 volleybalvelden. Om de oefeningen juist uit te voeren is dit aantal kinderen in de beschikbare ruimte te veel. Voor deze groep heeft de vereniging zelfs een ledenstop moeten inlassen in verband met de gebrek aan ruimte.

De groep 6 tot 12 jarigen traint eenmaal per week en speelt op zondag wedstrijden. Voor talentvolle kinderen en teams is er geen mogelijkheid om vaker te trainen. Veel verenigingen in de omgeving bieden de mogelijkheid om tweemaal per week te trainen naast de wekelijkse wedstrijden. Hierdoor lopen de kinderen en teams een achterstand op.

Vanaf 12 jaar gaan de leden het normale volleybalspel spelen, waarbij 1 veld per team vereist is. Er zijn nu 3 C-teams (kinderen tot 14 jaar). Zij spelen allen op zaterdagmiddag. Verdere groei is voorzien in het aantal jeugdteams dat op zaterdag speelt, is er echter geen voldoende capaciteit in “de Borgh”.

Er zal in samenspraak met de volleybalvereniging “Groene Ster” worden bekeken wat de alternatieven zijn om aan het capaciteitsvraagstuk tegemoet te kunnen komen. De voorgenomen optimalisering van de capaciteit van het sportcomplex “de Borgh” zal hierbij worden betrokken.

5.2.7 Conclusie

Het capaciteitsvraagstuk van de sporthal in Zevenbergen kan door middel van het aanbrengen van twee scheidingswanden worden opgelost. Dit betekent wel dat de gemeente of moet bijdragen in de investering of de gebruikers geconfronteerd gaan worden met een aanzienlijke verhoging van de tarieven. Deze verhoging zal de gemeente door middel van haar tarievenbeleid weer moeten compenseren.

5.3 Scouting

5.3.1 Huidige situatie

Binnen de gemeente is er verschil in de wijze waarop scoutingverenigingen worden gefaciliteerd.

Tabel 9: overzicht scoutingaccommodaties

Accommodatie	eigendom	Belast. Verzek.	overige expl. kosten	Huur	Totale kosten	Indirecte subsidies	Onderhoud gemeente
<u>Matthijs Heldtgroep</u>							
Fort Noordam	gemeente	397 ¹	4.850 ¹	0	5.229	6.689	3.125 p/j
De Veste	Matthijs H	1.967 ¹	4.865 ¹	0	6.832	0	0
Hendrika	Matthijs H					1.500	
totaal		2.364¹	9.715¹	0	12.061	8.189	3.125 p/j
<u>Scouting Zevenbergen</u>							
De Biggelaar	gemeente	1.650 ¹	9.124 ¹	0	10.774	10.377	4.101 p/j
<u>Zeekadettenkorps Mrd</u>	n.v.t.			0		1.170	0
<u>Scouting Klundert</u>	Scouting	446 ¹	2.229 ¹	0	2.675	0	0
<u>Scouting Willemstad</u>	gemeente	0	0	57	0	3.763	0
<u>Scouting Willemstad</u>	Nieuw ac	600 ¹		n.t.b.			0

1) De belasting, verzekeringen en overige kosten worden door de betreffende scouting voldaan.

Zowel de Matthijs Heldtgroep als de Scouting Zevenbergen hebben een gebouw in gebruik welke eigendom is van de gemeente. Voor het gebruik is geen huur verschuldigd. Er is ten aanzien van huur sprake van een zogeheten interne verrekening, dus een indirecte subsidie. Het zogeheten buitenkant onderhoud van deze accommodaties komt voor rekening van de gemeente.

De Matthijs Heldtgroep heeft daarnaast het gebouw “de Veste” in eigendom, ook Stichting Scouting Klundert heeft een gebouw in eigendom. Het onderhoud van deze gebouwen komen in zijn geheel voor rekening van deze gebruikers.

Het Zeekadettenkorps Moerdijk beschikt niet over een accommodatie. Dit korps bezit een aantal schepen, waaronder één voor de opleidingen.

5.3.2 Huidig beleid

Er is geen beleid voor het accommoderen van de scouting. De voormalige gemeente Zevenbergen heeft destijds besloten om de huur van de accommodaties inzake Fort Noordam en de Biggelaar niet bij de desbetreffende scoutingverenigingen in rekening te brengen.

De Stichting Scouting Willemstad maakt gebruik van meerdere gebouwen. In 2006 heeft de raad een krediet van € 800.000,- beschikbaar gesteld om de realisatie van een Maritiem Verenigingsgebouw (MVG) inclusief een unit voor een openbaar toiletgedeelte mogelijk te maken. De Woningbouwvereniging Brabants Westhoek investeert een bedrag van € 275.000,- , terwijl de drie verenigingen (het Rooie Paerd, Watersportvereniging Willemstad en Stichting Scouting Willemstad) een bedrag van € 150.000,- inbrengen.

De Stichting Scouting Willemstad maakt gebruik van meerdere gebouwen. In 2006 heeft de raad een krediet van € 800.000,- beschikbaar gesteld om de realisatie van een Maritiem Verenigingsgebouw (MVG) inclusief een unit voor een openbaar toiletgedeelte mogelijk te maken. De Woningbouwvereniging Brabants Westhoek investeert een bedrag van € 275.000,- , terwijl de drie verenigingen (het Rooie Paerd, Watersportvereniging Willemstad en Stichting Scouting Willemstad) een bedrag van € 150.000,- inbrengen.

In de raad van 2006 is tevens besloten om aan de desbetreffende verenigingen, gedurende een periode van drie jaar huurcompensatie van maximaal € 11.300,- te verlenen. Aan deze compensatie is de voorwaarde gesteld dat de verenigingen in drie jaar een inspanningsverplichting dienen te leveren om zodoende structureel extra inkomsten te genereren.

Met Brabants Westhoek is overeengekomen, dat de huurprijs ná oplevering van het Maritiem Verenigingsgebouw aan de verenigingen, gedurende een periode van drie jaar gelijk blijft. Hiermee wordt aangesloten bij de duur van de huurcompensatie. Na die drie jaar zal de huur hoger zijn in verband met het verdisconteren van de onderhoudskosten. Binnen het accommodatiebeleid zal dan aan de hand van de dan geldende huurprijs en hetgeen de verenigingen aan huur kunnen opbrengen, worden gezien wat er eventueel aan compensatie resteert.

Voor het Zeekadettenkorps en Scouting Willemstad wordt geen liggeld in rekening gebracht. Ook hier is sprake van het verlenen van een indirecte subsidie.

5.3.3 Conclusie

Er is momenteel geen beleid ten aanzien van het accommoderen van scouting. Er zal ten aanzien hiervan beleid moeten worden geformuleerd. Hiermee kan de ongelijkheid waar nu sprake van is ongedaan worden gemaakt. Bij het formuleren van het beleid moet in ieder geval rekening worden gehouden met het raadsbesluit ten aanzien van het accommoderen van de Stichting Scouting Willemstad.

Uitgangspunt 10 Scouting aanmerken als een gemeentelijke voorziening.

5.4 Heemkundekringen

5.4.1 Huidige situatie

In de gemeente Moerdijk zijn een zestal Heemkundekringen actief. Deze kringen zijn divers gehuisvest. De gemeente huisvest op dit moment een tweetal Heemkundekringen.

Tabel 10: Overzicht huisvesting Heemkundekringen

Naam	Accommodatie	eigenaar	Huisvestingskosten
't Sandt dear Buiten	Portocabin	Kring	€ 350,- per jaar t.l.v.Kring ¹
Die Overdraghe	Loodsgebouw	Gemeente	€ 1.666,00 t.l.v. Kring
De Willemstad	Mauritshuis/gebouw Irene	Gemeente/	Zolder Mauritshuis om niet en gebruik geb. Irene Kring
Fijnaart & Heijningen	Boomgaardstraat	Particulier	€ 1.000,- t.l.v. Kring ¹
Moerdijk	Gebouw de Sprange	Kring	€ 5.000,- 2009 t.l.v. Kring ¹
Willem van Strijen	Loodsgebouw en Zuidhaven	Gemeente	Loodsgebouw € 400,- p/j t.l.v. Kring Zuidhaven € 8.000,- t.l.v. gemeente

¹Volgens opgave Heemkundekringen.

De Heemkundekring Willem van Strijen gebruikt om niet de voormalige woning aan de Zuidhaven 17 te Zevenbergen. Tevens ontvangt de kring een beheervergoeding en worden de kosten voor gemeentelijke heffingen en energie door de gemeente voldaan.

De Heemkundekring Moerdijk heeft een gebouw in eigendom. Voor 2009 is er in de begroting een post onderhoud van € 5.000,- opgevoerd.

De Heemkundekring “de Willemstad” heeft de zolder van het Mauritshuis om niet in gebruik. Deze zolder wordt als tentoonstellingsruimte gebruikt.

Ten aanzien van de huisvesting van de Heemkundekringen kan worden gesteld dat er aanzienlijke verschillen zijn.

5.4.2 Huidig beleid

Ten aanzien van het huisvesten van Heemkundekringen is geen beleid.

5.4.3 Knelpunten

De Heemkundekring Fijnaart & Heijningen kampt al jaren met een accommodatie-probleem.

De Woningbouwvereniging Brabants Westhoek wil een woning aan de Heemkundekring Fijnaart & Heijningen gaan verhuren. Het betreft hier een zogeheten Finse woning. De corporatie wil de woning opknappen en aan de kring verhuren.

De kring is van plan de woning als oudheidkamer te gaan gebruiken. Er wordt wel opgemerkt dat er nog een paar knelpunten moeten worden opgelost. Zo dient de woning als woonbestemming onttrokken te worden en heeft de kring nog behoefte aan opslagruimte en moet huur gaan betalen.

De Heemkundekringen Die Overdraghe en Willem Strijen huren een deel van het loodsgebouw dat naast het Nationaal Vlasserij-Suikermuseum staat. De helft van het loodsgebouw wordt door beide kringen gebruikt. De ander helft gebruikt het museum als depot en restauratiewerkplaats.

Het bestuur van de Stichting Nationaal Vlasserij-Suikermuseum heeft op 6 november 2008 een brief aan de gemeente gestuurd met daarin het verzoek een financiële bijdrage beschikbaar te stellen voor de aanpassing van het loodsgebouw.

Het bestuur beoogt met de aanpassing het volgende:

- Vervangen van de (leke) dakplaten.
- Het aanbrengen van toiletten voor de medewerkers en publiek van de Heemkundekringen.
- Vergroting van de expositieruimte van de Heemkundekring Die Overdraghe met betere nooduitgangen wat een veiligere ontvangst van groepen mogelijk maakt.
- Isolatie van de wanden en afdichting van kieren, zodat de depots geschikt worden voor geconditioneerde opslag van het waardevolle erfgoed.
- Door de aanpassing van het uiterlijk van het gebouw met kleuren, een betere dakbedekking en enkele vensters, past de loods beter in de woonomgeving en geeft, samen met het nieuwe kinderdagverblijf, een beter aanzien aan de wijk.

Het stichtingsbestuur heeft een begroting voor de genoemde werkzaamheden ingediend. Hieruit blijkt dat de kosten inclusief BTW € 270.820,- bedragen.

De aanpassing van het loodsgebouw is voor het grootste deel bedoeld voor de Heemkundekring Die Overdraghe.

Een dergelijke investering moet worden afgezet tegen de maatschappelijke betekenis van heemkunde en het gelijkheidsbeginsel. Ten eerste moet worden opgemerkt dat de gemeente de activiteiten van de Heemkundekringen waardeert. Dit mag blijken uit het gegeven dat de kringen een waarderingssubsidie ontvangen. De kringen houden zich bezig met volkscultuur, het in brede kring belangstelling wekken voor de eigen gemeente en bevolking, heemkundig waardevolle overblijfselen van vroeger verzamelen en het houden van excursies.

De activiteiten van de kringen zijn kerngebonden. De kringen hebben leden of donateurs. De lokale bevolking toont met name belangstelling voor heemkunde. Ten aanzien van de Heemkundekring Die Overdraghe kan worden gesteld dat zij relatief meer bezoekers krijgen. Dit heeft te maken met het gegeven dat bezoekers van het museum ook bij de Heemkundekring gaan kijken.

Er kan worden gesteld dat de maatschappelijke betekenis van heemkunde aanwezig is, maar dat deze vooral is gericht op de lokale bevolking. Een investering van rond de €270.820,- staat niet in verhouding tot de maatschappelijke betekenis van heemkunde.

Daarnaast moet rekening worden gehouden met het gelijkheidsbeginsel. Er zijn meerdere Heemkundekringen die op een andere wijze geacommodeerd willen worden. Dit betekent dat ook deze kringen voor een financiële bijdrage in aanmerking kunnen komen.

Overigens kan worden medegedeeld dat er inmiddels opdracht is gegeven om het dak te repareren.

5.4.4 Conclusie

Tot nu toe is het accommoderen van Heemkundekringen geen gemeentelijke taak. Ondanks dit gegeven zijn er Heemkundekringen om niet in gemeentelijke accommodaties gehuisvest. Ten opzichte van andere Heemkundekringen is er sprake van rechtsongelijkheid. Er is ten aanzien van het accommoderen van Heemkundekringen behoefte aan een beleidskader. In dit kader moet worden aangeven op welke wijze de gemeente de Heemkundekringen wil faciliteren.

Uitgangspunt 11

De functie heemkunde aanmerken als een gemeentelijke voorziening.

5.5 Zwembaden

5.5.1 Huidige situatie

In 2005 is het besluit genomen om het beheer en exploitatie van de zwembaden “de Bosselaar”, “Willemstad” en “t Volkerakkertje” op afstand te zetten. Het beheer en exploitatie van de Multifunctionele Accommodatie “de Niervaert” was reeds op afstand gezet.

De exploitatie van de Moerdijkse zwembaden is aan SportPlaza Moerdijk N.V. gegund. Er is een exploitatieovereenkomst afgesloten die eindigend is op 31 december 2015. Op basis van deze overeenkomst levert de gemeente jaarlijks een bijdrage in het exploitatietekort. Over 2008 bedroeg deze bijdrage € 828.864,-. De exploitatie is voor SportPlaza risicodragend. Dit betekent dat de gemeente niet meer bijdraagt dan het overeengekomen exploitatietekort.

Naast de genoemde bijdrage komen de kapitaallasten, belastingen e.d. en grootonderhoud voor rekening van de gemeente. Dit betekent dat de jaarlasten incl. exploitatietekort ongeveer 1,1 miljoen euro bedragen. Dit is incl. de sporthal en het zalencentrum “De Niervaert”.

In onderstaande tabel is een uitsplitsing gemaakt naar de diverse zwembaden.

Tabel 11: overzicht uitsplitsing kosten mbt gemeentelijke zwembaden

	Belastingen e.d.	Kapitaallasten	Storting onderhoud	Exploitatiebijdrage	Totaal
Fijnaart	2.039	37.927	18.877	81.440	140.283
Willemstad	3.484	26.879	20.765	89.584	140.711
Zevenbergen	5.002	3.251	35.866	154.735	198.854
Klundert	3.402	20.011	50.986	219.887	294.268*

* Mbt kosten voor Klundert is in deze tabel geen rekening gehouden met kosten voor de sporthal en het zalencentrum.

5.5.2 Ontwikkelingen

In vergelijking met landelijke kengetallen heeft de gemeente Moerdijk relatief veel zwembaden. De kengetallen gaan uit van 1 zwembad op 80.000 inwoners.

De bezoekersaantallen van de buitenzwembaden nemen gestaag af. Over 2006 bedroegen de baten van beide baden € 155.023,-; over 2007 bedroeg dit € 93.678,-. Voor 2008 wordt nog een lager resultaat verwacht. De slechte zomers dragen aldus SportPlaza bij aan het dalend aantal bezoekers. De exploitant bespeurt daarnaast ook een veranderend consumentengedrag. Steeds meer mensen geven de voorkeur aan een sub-tropisch zwembad met daaraan gekoppeld een buitenbad. Zij zijn bereid om hiervoor een aantal kilometers af te leggen om zo'n accommodatie te bezoeken. Daarnaast neemt doordat mensen in de zomer langer met vakantie gaan ook het bezoekersaantal af.

De bezoekersaantallen van de binnenbaden blijven redelijk stabiel. De verwachting is dan ook dat deze aantallen de komende jaren niet explosief zullen stijgen.

5.5.3 Conclusie

Afgezet tegen de landelijke kengetallen heeft de gemeente Moerdijk relatief veel zwembaden. De bezoekersaantallen van de buitenbaden nemen gestaag af, terwijl de kosten gelijk blijven.

Het ligt voor de hand om toekomstscenario's te ontwikkelen. Er dient dan in ieder geval te moeten worden ingezoomd op ingrijpend onderhoud, vervangingsinvesteringen, exploitatie en trends.

5.6 Zorg

Er is tot nu toe geen visie ten aanzien van het accommoderen van zorg. Door onder andere de toenemende vergrijzing is hier wel behoefte aan. Per kern moet bekeken worden wat de demografische ontwikkelingen zijn en welke gevolgen dit voor de aanbieder van zorg heeft. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld zorgsteunpunten. Het gaat echter om meer dan alleen zorgvoorzieningen voor ouderen. Het betreft het ook de zorg aan ouders en jeugdigen. Het gaat hier dan om de consultatiebureaus en het Centrum voor Jeugd en Gezin. De thuiszorginstelling die verantwoordelijk is voor het consultatiebureau in Noordhoek heeft aangegeven dat gelet op het geringe aantal kinderen overwogen wordt deze te sluiten. Deze instelling wil de functie van consultatiebureau wel in stand houden, maar wil deze concentreren. Multifunctioneel gebruik van accommodaties, zoals bijvoorbeeld een school biedt hiervoor wellicht mogelijkheden.

In deze nota is nog geen uitspraak gedaan of zorg al dan niet aangemerkt moet worden als een basisvoorziening. Als er wordt gesproken over de voorziening zorg, dient eerst duidelijk te worden wat daar precies onder wordt verstaan, het ontbreekt ons momenteel aan een inventarisatie en totaaloverzicht en op welke wijze dit wordt afgebakend.

In het kader van de strategische visie is zorg wel genoemd als basisvoorziening, met de nuancering per kern passende zorg op maat. In de te ontwikkelen visie zorg moet duidelijk worden of zorg al dan niet wordt aangemerkt als een basisvoorziening. Hierbij kan aansluiting gevonden worden bij de ABC gedachte die binnen de zorginstellingen wordt gehanteerd. Op basis daarvan verschilt het voorzieningenniveau per soort kern; in

de A-kern Zevenbergen is een verpleeghuis, in de B-kernen Fijnaart en Klundert zijn verzorgingshuizen en verpleegbedden en in de overige C-kernen is er thuiszorg op maat.

Uitgangspunt 12

Een visie met betrekking tot het accommoderen van zorg ontwikkelen.

6. Onderzoeksopdrachten

6.1 Inleiding

Om op basis van de in de hieraan voorafgaande hoofdstukken geformuleerde uitgangspunten te komen tot een definitief beleidsplan Accommodaties, is het noodzakelijk om op diverse onderdelen uitvoering te geven aan onderzoeksopdrachten. In feite vloeien deze automatisch voort uit de uitgangspunten. In onderstaande paragraaf worden deze opgesomd, met daarbij voor zover van toepassing een toelichting.

6.2 Onderzoeksopdrachten

6.2.1 basisvoorzieningen

Onderzoeksopdracht 1

Breng de staat van onderhoud(korte en lange termijn) van gebouw Irene in kaart met als doel de functie ontmoeting als basisvoorziening in stand te houden.

Onderzoeksopdracht 2

Ontwikkel in samenspraak met de woningbouwcorporaties een beleidslijn inzake verantwoordelijkheden met betrekking tot realisering, financiering en eigendom.

Voorzieningencluster Willemstad

Er wordt voorgesteld om een haalbaarheidsonderzoek (financieel en ruimtelijk) te starten met betrekking tot de realisatie van een voorzieningencluster.

Deze voorzieningencluster zou kunnen bestaan uit een brede school, ontmoetingspunt (ter vervanging van het huidige gebouw Irene), sport(hal)zaal, sportvoorzieningen incl. de was- en kledaccommodatie voor VIOS en (zorg- c.q. senioren) woningen. Dit betekent dat de twee huidige basisscholen “Willem de Zwijger” en “de Singel” moeten worden verplaatst.

De voorzieningencluster zou mogelijk op of nabij de korfbal en tennisvelden c.q. de voetbalvelden worden gerealiseerd. Deze locatie is dicht bij de vesting gelegen en vrij centraal in de kern Willemstad. Vanwege de centrale ligging is deze locatie bij uitstek geschikt voor een voorzieningencluster.

Onderzoeksopdracht 3

Onderzoek de financiële en ruimtelijke mogelijkheden naar een voorzieningencluster in de kern Willemstad.

Verplaatsen basisscholen

De kern Klundert heeft een groot aantal voorzieningen, waaronder de multifunctionele accommodatie De Niervaert, waarin ook een zwembad aanwezig is. Naast deze accommodaties heeft Klundert nog een aantal extra voorzieningen zoals de Jenaplanschool en een school voor Speciaal Basisonderwijs "Het Palet".

Basisscholen De Rietvest en De Molenvliet maken gebruik van verouderde gebouwen. Op dit moment is de bouwkundige staat nog voldoende, maar op de langere termijn

zullen deze gebouwen grondig gerenoveerd of vervangen moeten worden. Hierin zijn meerdere ontwikkelingsrichtingen mogelijk:

Optie 1: De basisscholen “de Molenvliet”(PC) en de “Rietvest”(RK) vervangen en de nieuwbouw clusteren op één locatie aan de oostkant van de kern.

Optie 2: Fusie “Bastion”(PC) en “Molenvliet”(PC) op locatie Bastion en nieuwbouw Rietvest op nieuwe locatie aan de oostkant van de kern.

Optie 3: meenemen openbare school

Er wordt voorgesteld om de opties(niet limitatief) uit te werken.

Onderzoeksopdracht 4

Onderzoek de financiële en ruimtelijke mogelijkheden naar vervangende nieuwbouw en of clustering van een aantal basisscholen in de kern Klundert.

Overige aandachtspunten buitensport

Meerjaren Onderhoudsplanung (MOP)

Er is geconstateerd dat de MOP niet meer actueel is. De laatste onderhoudsplanung is in 1998 opgesteld. Dit betekent dat er onderhoud wordt gepleegd op basis van een verouderde planning. Het actualiseren van de onderhoudspanning is nodig om een juist beeld van de onderhoudssituatie van de velden etc. te krijgen.

BTW

De gemeente Moerdijk stelt de sportaccommodaties ter beschikking aan de verenigingen. Deze terbeschikkingstelling gebeurt om niet, dus de verenigingen (met uitzondering van VIOS, VOV, VV Klundert en TV Van Polanen) betalen hiervoor geen enkele vergoeding aan de gemeente. De gemeente kan in de huidige situatie de BTW op de investeringskosten niet in aftrek brengen, noch compenseren.

De huidige BTW-wetgeving heeft als uitgangspunt dat de verhuur van onroerend goed is vrijgesteld van BTW. Ditzelfde geldt voor verhuur van een sportaccommodatie. Als de verhuur is vrijgesteld van BTW, dan ontstaat geen recht op aftrek van BTW op de investerings- en exploitatiekosten van de accommodatie.

Ook zal bij de bouw van een sportaccommodatie een integratieheffing plaatsvinden wanneer de accommodatie na de bouw zonder BTW verhuurd gaat worden.

Meestal heeft zo'n integratieheffing tot gevolg dat 19% BTW over de BTW-vrije componenten zoals grond en leges moeten worden voldaan. Deze heffing verhoogt de kostprijs van een accommodatie.

Het ter beschikking stellen van een sportaccommodatie kan onder bepaalde omstandigheden worden aangemerkt als 'het gelegenheid geven van sportbeoefening'. Deze vorm van terbeschikkingstelling wordt belast met 6% BTW.

De 19% BTW op investeringskosten en exploitatiekosten van de sportverenigingen is in die situatie bij de gemeente wel aftrekbaar. Bij grote investeringen levert dit naast een BTW-voordeel ook een financieringsvoordeel op.

Voorwaarde om in aanmerking te komen voor een BTW-voordeel is dat er een stichting in het leven dient te worden geroepen die zich met het beheer en verhuur van de

buitensportaccommodaties gaat bezighouden. Ten aanzien van de hoogte van de huur is het zo dat deze moet worden vastgesteld aan de hand van een bepaald percentage van de investering. De verenigingen kunnen dan desgewenst door een accommodatiesubsidie worden gecompenseerd.

Het is aan te raden om te onderzoeken op welke schaal er een BTW-voordeel kan worden behaald.

Onderzoeksopdracht 5

Breng de onderhoudssituatie van de buitensportaccommodaties in kaart en verwerk deze in een Meerjaren onderhoudsplanning.

Onderzoeksopdracht 6

Onderzoek op welke wijze er een BTW-voordeel op de investeringen en onderhoud kan worden behaald.

6.2.2 Gemeentelijke voorzieningen

Overige aandachtspunten binnensport

Meerjaren capaciteitsplanning

Op dit moment ontbreekt het aan een meerjaren capaciteitsplanning voor de binnensport. Hierdoor is er geen inzicht waar nu precies een tekort aan capaciteit zal ontstaan en hoe dit kan worden opgelost.

In navolging van de buitensportverenigingen zullen ook de binnensportverenigingen jaarlijks een opgave van het aantal leden moeten doen.

Tevens moeten de verenigingen aangegeven hoeveel teams er aan de competitie mee doen en of er ten aanzien van de capaciteit van de accommodatie knelpunten zijn of vanwege groei worden verwacht.

Onderzoekopdracht 7

Onderzoek op welke wijze de gemeente kan bijdragen in de investering van de renovatie en optimalisering van het sportcomplex “de Borgh

Onderzoeksopdracht 8

Onderzoek of voor het capaciteitsvraagstuk van volleybalvereniging Groene Ster een oplossing gevonden kan worden in de optimalisering van de capaciteit in het sportcomplex “de Borgh”.

Onderzoeksopdracht 9

Ontwikkel in samenspraak met de verenigingen/gebruikers beleid ten aanzien van het accommoderen van de scouting, rekeninghoudend met het raadsbesluit met betrekking tot de huisvesting van de Scouting Willemstad.

Onderzoeksopdracht 10

Ontwikkel beleid ten aanzien van het accommoderen van de Heemkundekringen.

Onderzoeksopdracht 11

Onderzoek in hoeverre het voor de gemeente noodzakelijk is om vier zwembaden in stand te houden, rekening houdend met de onderhoudskosten, vervanginginvesteringen, exploitatiekosten en trends.

Onderzoeksopdracht 12

Onderzoek uitbreidingsmogelijkheden van het MEC op locatie Kinderboerderij

7. Financieel kader

Ten behoeve van de instandhouding van de huidige gemeentelijke accommodaties is een bedrag van in totaal € 2.643.565,- benodigd. Dit is excl. zwembaden en onderwijshuisvesting. Weliswaar nemen jaarlijks de kapitaallasten van de investeringen af, echter kunnen in verband met vervangingsinvesteringen, vervangende nieuwbouw en capaciteitsvraagstukken de lasten weer toenemen.

Het bestendigen van de huidige situatie betekent dus niet dat het totaal beschikbare bedrag het maximum is. Dit is afhankelijk van welke beleidskeuzen er in de toekomst worden gemaakt.

8. Conclusie

De gemeente Moerdijk heeft een aanzienlijk voorzieningenniveau. Iedere kern beschikt over een basisschool, peuterspeelzaal, ontmoetingspunt (gemeenschapshuis of multifunctionele accommodatie) en een buitensportaccommodatie.

Met het huidige voorzieningenniveau moet de gemeente Moerdijk in staat worden geacht te kunnen anticiperen op een veranderende vraag. Deze veranderende vraag ontstaat door de vergrijzing van de inwoners. Hierdoor zal de vraag naar bijvoorbeeld zorgsteunpunten toenemen. Deze vorm van dienstverlening kan vanuit de gemeenschapshuizen worden aangeboden.

Om de leefbaarheid in stand te houden kan per kern een minimaal voorzieningenniveau worden gegarandeerd.

De ontgroening van de bevolking leidt op termijn tot leegstand van klaslokalen. Deze lokalen kunnen voor andere beleidsdoelstellingen worden gebruikt.

De huidige buitensportaccommodaties kunnen als basisvoorziening worden aangemerkt. Het beleid ten aanzien van het faciliteren van de verenigingen die van deze buitenaccommodaties zou kunnen worden voortgezet.

Niet iedere kern kan aanspraak op een gymzaal maken. Dit wordt bepaald door de Verordening voorziening huisvesting onderwijs. Hierin staan criteria genoemd waarop een schoolbestuur al dan niet voor de bekostiging van een gymzaal in aanmerking kan komen.

Voor het huisvesten van Scouting en Heemkundekringen moet beleid worden gemaakt.

Nota Bouwstenen voor een toekomstig Accommodatiebeleid

Bijlage 1
Overzicht accommodaties per kern afgezet
tegen de scenario's en diverse ontwikkelingen

Inhoudsopgave

1. VOORZIENINGENNIVEAU PER KERN.....	3
1.1 INLEIDING	3
1.2 LANGEWEG	3
1.3 HELWIJK.....	5
1.4 NOORDHOEK	7
1.5 HEIJNINGEN.....	8
1.6 MOERDIJK	10
1.7 ZEVENBERGSCHEN HOEK	12
1.9 WILLEMSTAD	15
1.10 FIJNAART	17
1.11 KLUNDERT	19
1.12 ZEVENBERGEN	21
2. ONTWIKKELINGEN	24
2.1 GEMEENSCHAPSHUIZEN	24
2.2 ONDERWIJS	25
2.2.1 <i>Brede school</i>	25
2.2.2 <i>Brede school: eigendom, beheer en exploitatie fysieke brede school (gebouw)</i>	27
2.3 BINNENSPORTACCOMMODATIES.....	28

1. Voorzieningenniveau per kern

1.1 Inleiding

Op basis van de huidige situatie in de kernen is gekeken welke gevolgen verschillende scenario's zouden hebben voor de voorzieningen in de kernen.

Afgezet tegen de landelijke kengetallen kan worden gesteld dat de gemeente Moerdijk een behoorlijk voorzieningenniveau heeft. De bevolkingsontwikkeling voorspelt een vergrijzende bevolking met andere wensen en behoeften.

Op basis van de huidige situatie en de bevolkingontwikkeling zijn drie scenario's opgesteld; een concentratiescenario, een tussenvormscenario en een scenario gebaseerd op de stads- en dorpsplannen.

Scenario 1: Concentratie

In het concentratiescenario wordt uitgegaan van een tweedeling in 'kleine' en 'grote' kernen. De kleine kernen worden voorzien van een aantal basisvoorzieningen, terwijl de inwoners voor uitgebreidere voorzieningen bij de dichtstbijzijnde grote kern terecht kunnen.

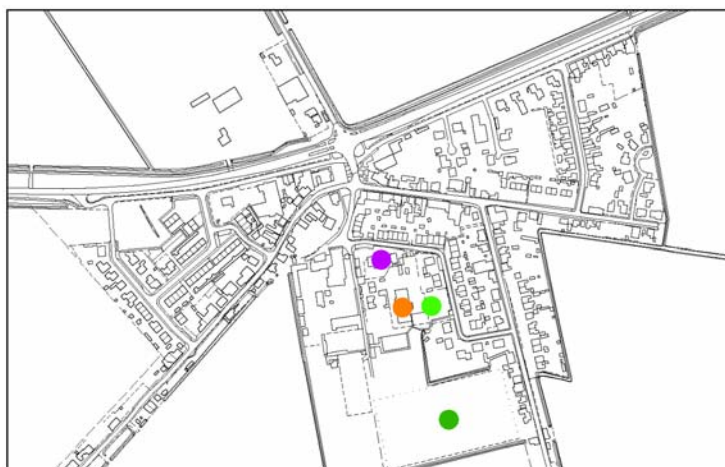
Scenario 2: Tussenvorm

In het tweede scenario wordt meer ingezet op het spreiden van de voorzieningen. Hierbij wordt gericht op het beperken van de gemiddelde afstand die alle inwoners moeten afleggen om bij de voorzieningen te komen. In het concentratiescenario waarin de voorzieningen vooral in de 'grootste' kernen worden gerealiseerd is de spreiding over de gemeente niet optimaal.

Scenario 3: Stads- en dorpsplannen

Voor alle kernen is duidelijk dat de inwoners ten minste de huidige voorzieningen willen behouden. In de meeste plannen komt de clustering van voorziening aan de orde. In bijlage 1 wordt per kern ingezoomd de genoemde scenario's. Aan de hand hiervan worden conclusies getrokken.

1.2 Langeweg

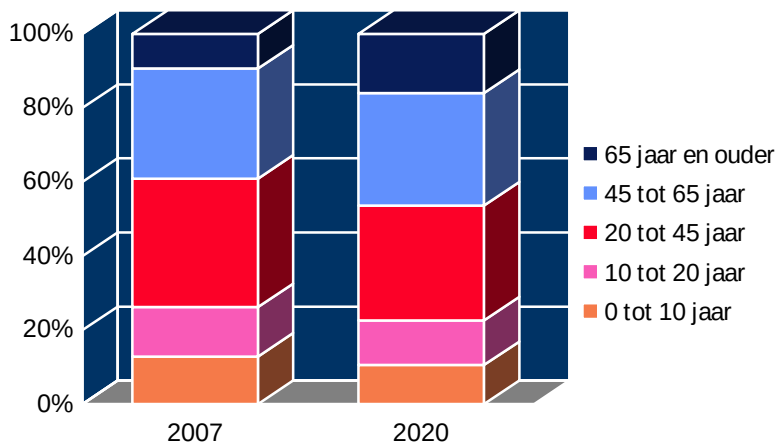

- basisschool
- voortgezet onderwijs
- speciaal onderwijs
- bso / peuter-sport binnen
- sport buiten
- zorg
- zwembad
- welzijnsaccommodatie
-

In Langeweg zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- RK Mariaschool
- Gymzaal de Waai
- Buitensportaccommodatie VV VOV
- Gemeenschapshuis Ons Stedeke met peuterspeelzaal
- Speelveldje

Figuur 1: Bevolkingsprognose Langeweg 2020

Scenario 1: Concentratie

Binnen het concentratiescenario zijn de huidige voorzieningen voldoende voor deze kleine kern.

Scenario 2: Tussenvorm

Binnen het tussenvorm scenario heeft Langeweg in de huidige situatie voldoende voorzieningen. Vanuit dit scenario is er geen directe voorkeur voor de nieuwbouw van Ons Stedeke bij de gymzaal of renovatie op de huidige plaats. Wanneer het gebouw gecombineerd wordt met de gymzaal, kan dit enige voordelen opleveren voor het beheer. Ook in dit scenario kan de peuterspeelzaal gecombineerd worden met de school door het verplaatsen de speeluren van de 4/5 jarigen naar de gymzaal of door het gemeenschappelijk gebruik van het speellokaal.

Scenario 3: Dorpsplan

In het dorpsplan hebben de inwoners aangegeven een trap-/speelveldje te willen en een multifunctionele accommodatie bij de school en de gymzaal.

Het speelveldje is inmiddels gerealiseerd en de school en gymzaal liggen ruimtelijk al zeer dicht bij elkaar, waardoor de voorzieningen voor de gebruikers al grotendeels functioneren als multifunctionele accommodatie. Wanneer besloten wordt Ons Stedeke af te breken en te herbouwen, is er een voorkeur voor nieuwbouw bij de gymzaal.

1.3 Helwijk

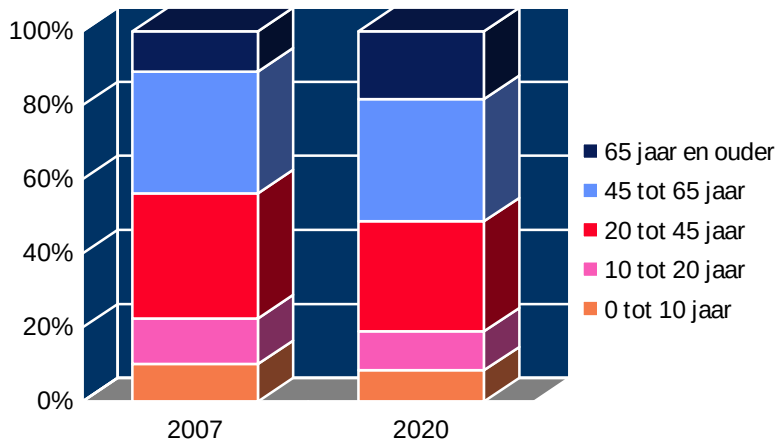

In Helwijk zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- Basisschool De Ruigenhil met peuterspeelzaal
- Gemeenschapshuis De Blokhut
- Speeltuin
- Speelveld

Figuur 2: Bevolkingsprognose Helwijk 2020

Scenario 1: Concentratie

Volgens het concentratiescenario zou in Helwijk een gymzaal aanwezig moeten zijn. Op dit moment worden de gymlessen in Willemstad gegeven. Er is vanuit het concentratiescenario geen reden om, voor het beperkte aantal klokuren gymnastiekles van de school, een gymzaal te realiseren. Voor andere activiteiten voldoet de grote zaal van De Blokhut. Vanuit het concentratiescenario wordt voorkeur gegeven aan het instandhouden van de Blokhut en de basisschool "de Ruigenhil".

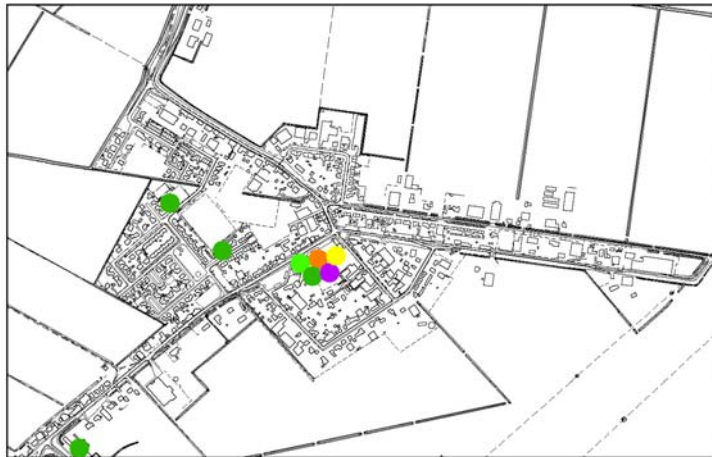
Scenario 2: Tussenvorm

Vanuit het tussenvormscenario hoeft geen gymzaal gerealiseerd te worden in Helwijk, de huidige oplossing door gymlessen in het nabijgelegen Willemstad voldoet. Het realiseren van een nieuwe school (geclusterd met de Blokhut) heeft de voorkeur omdat dan de school een brede school kan worden.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan is door de bewoners aangegeven dat zij niet graag de voorzieningen zien verdwijnen. Er is in de dorpsplannen niet gevraagd om gymlessen in Helwijk mogelijk te maken.

1.4 Noordhoek

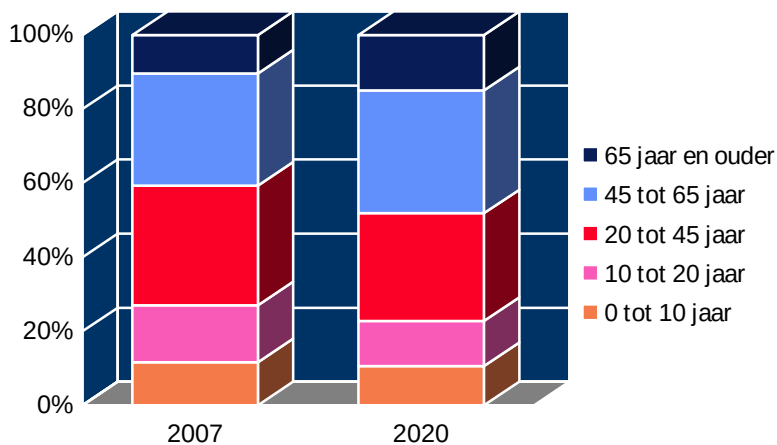
- basisschool
- voortgezet onderwijs
- speciaal onderwijs
- bso / kinderopvang / peuterspeelzaal
- sport binnen
- sport buiten
- zorg
- zwembad
- welziinsaccommodatie

In Noordhoek zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- St. Jozefschool
- Gymzaal
- Jeu de Boulesclub Noordhoek
- Buitensportaccommodatie VV Noordhoek
- Buitensportaccommodatie TV De Hoop
- Rijbak PCLR De Manciaruiters
- Gemeenschapshuis Noordhoek, met peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang in de multifunctionele ruimte

De school, gymzaal en het gemeenschapshuis zijn gecombineerd op één locatie.

Figuur 3: Bevolkingsprognose Noordhoek 2020

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario heeft Noordhoek voldoende voorzieningen.

Scenario 2: Tussenvorm

Ook vanuit het tussenvormscenario hoeven bij Noordhoek geen voorzieningen gerealiseerd of verwijderd te worden.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan bestaat de wens om in het multifunctioneel gebouw meer functies te realiseren, waaronder kinderopvang. Het gemeenschapshuis wordt nu twee ochtenden per week gebruikt als peuterspeelzaal, wanneer er genoeg vraag voor is, kan deze ruimte ook voor kinderopvang gebruikt worden. Wanneer er minder vraag is, zou met gastouders gewerkt kunnen worden om aan deze vraag tegemoet te komen.

1.5 Heijningen

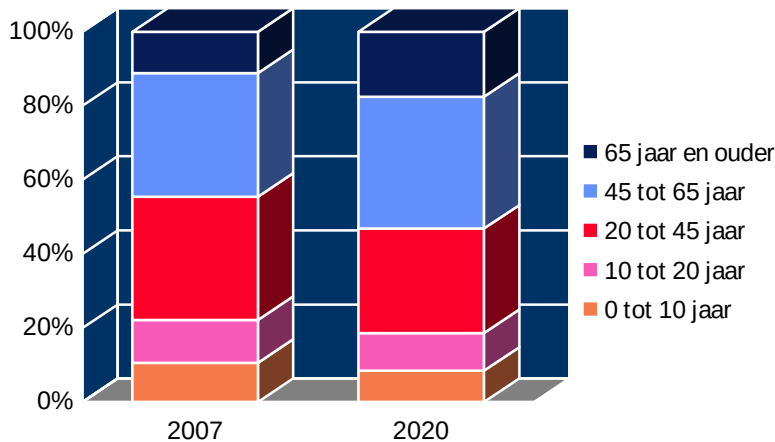

In Heijningen zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- PC basisschool 't Kompas met peuterspeelzaal
- Sportterrein VV Chrislandia
- Pestalozzihuis met grote zaal, biljartkamer en zolder

De school maakt voor de gymlessen gebruik van De Parel in Fijnaart. De grote zaal in het Pestalozzihuis is nu voorzien van een gymnastiekvloer, dit blijkt echter niet nodig. Wanneer de vloer aan vervanging toe is, zal de vloer vervangen kunnen worden door een eenvoudiger multifunctionele vloer, mits de school van het eigen speellokaal gebruik maakt.

Figuur 4: Bevolkingsprognose Heijningen 2020

Het blijkt dat Heijningen sterk vergrijst, hierdoor zijn op de lange termijn minder schoollokalen nodig en zal juist de vraag om voorzieningen voor ouderen toenemen. Om aan deze vraag tegemoet te komen kan in het Pestalozzihuis een klein steunpunt voor ouderen gerealiseerd worden. Het Pestalozzihuis heeft daarvoor genoeg ruimte. De overcapaciteit van de basisschool kan niet voor een dergelijk doel gebruikt worden doordat de indeling van het gebouw dit zeer ingewikkeld maakt.

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario zou in Heijningen een gymzaal aanwezig moeten zijn. De grote zaal in het Pestalozzihuis voldoet echter niet als gymzaal. De school heeft per week 3,5 klokuren gymles die nu worden ingevuld in De Parel.

De grote zaal in het Pestalozzihuis voldoet wel voor de vele activiteiten die er vanuit verenigingen plaatsvinden. Vanuit het concentratiescenario is het daarom niet nodig om voor 3,5 klokuren gymles een gymzaal te realiseren in Heijningen.

Vanuit het concentratiescenario is het aan te raden voorzieningen voor ouderen te realiseren in het Pestalozzihuis.

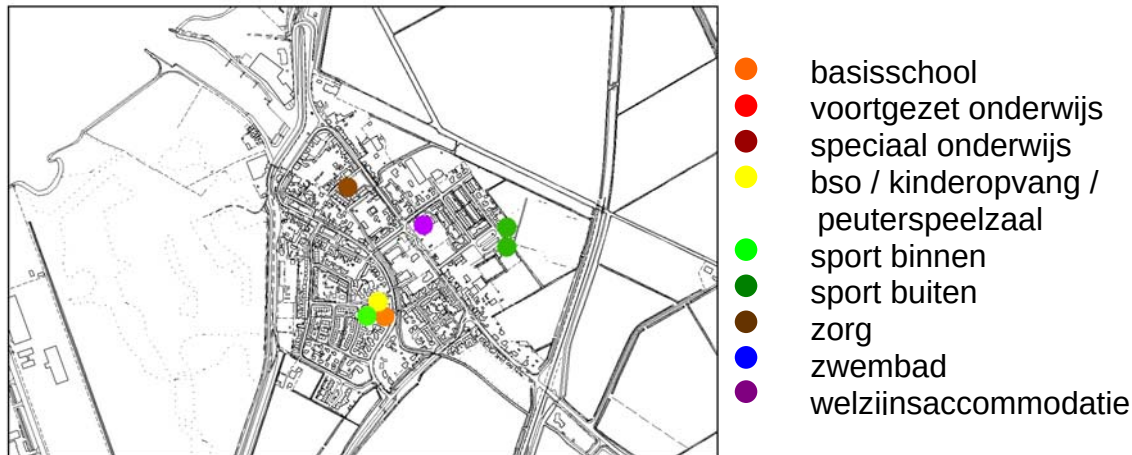
Scenario 2: Tussenvorm

Vanuit het tussenvormscenario heeft Heijningen voldoende voorzieningen en voldoet het gebruik van De Parel als locatie voor de gymlessen. Ook worden vanuit dit scenario enkele voorzieningen voor ouderen in het Pestalozzihuis aangeraden.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan wordt in Heijningen gevraagd om een speel-/sportveldje en meer voorzieningen voor ouderen. De vraag om meer voorzieningen voor ouderen komt overeen met de vergrijzing in de kern. Ook vanuit het dorpsplan zou daarom een steunpunt voor ouderen gerealiseerd kunnen worden in het Pestalozzihuis.

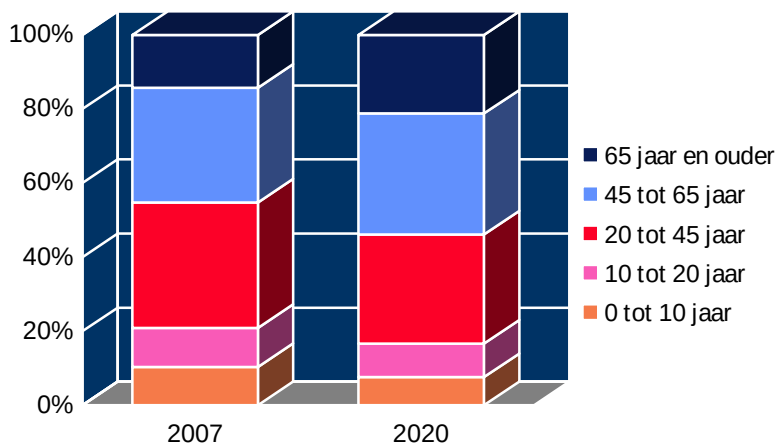
1.6 Moerdijk

In Moerdijk zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- Basisschool De Klaverhoek met peuterspeelzaal
- Gymzaal Moerdijk
- Buitensportaccommodatie VV TPO
- Particuliere tennisaccommodatie
- De Ankerkuil
- Steunpunt voor ouderen

Figuur 5: Bevolkingsprognose Moerdijk 2020

Op basis van de situatie in Moerdijk bestaan drie opties:

Optie 1: De gymzaal blijft bestaan, waarbij niet verwacht wordt dat de bezetting beter zal worden.

Optie 2: De gymzaal verliest zijn huidige functie. Met behulp van busvervoer kan de school gebruik maken van de uitgebreide gymzaal in Zevenbergschen Hoek. De activiteiten die nu nog in de gymzaal plaatsvinden, kunnen eenvoudig verplaatst worden naar de nieuwe Ankerkuil.

Optie 3: In de nieuwbouw van De Ankerkuil wordt een gymzaal gerealiseerd. Uitgezocht zal moeten worden of op de locatie van de nieuwe Ankerkuil een dergelijke grote zaal inpasbaar is. De huidige gymzaal kan dan worden gesloopt.

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario heeft Moerdijk op dit moment voldoende voorzieningen en is het niet wenselijk dat de school haar gymzaal in de eigen kern verliest. Voor het concentratiescenario is daarom optie 3 het meest wenselijk, aangezien de voorzieningen op deze manier geclusterd worden.

Scenario 2: Tussenvorm

Vanuit het tussenvormscenario is het niet noodzakelijk dat Moerdijk haar gymzaal behoudt. De huidige accommodatie wordt zeer slecht gebruikt waardoor een ander gebruik van de locatie wenselijk is. De gymzaal in Zevenbergschen Hoek heeft voldoende capaciteit voor de 4,5 klokuren gymles van De Klaverhoek. Dit betekent wel dat er kosten voor busvervoer gemaakt moeten worden die ten laste komen van de gemeente. Daarom wordt er vanuit het tussenvormscenario voorkeur gegeven aan optie 2.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan scenario bestaat een voorkeur voor optie 1, aangezien op deze manier geen voorzieningen verdwijnen. In het dorpsplan van Moerdijk wordt gevraagd om het in gebruik nemen van een accommodatie als centrale gemeenschapsvoorziening en uitbreiding van de medische voorzieningen in één van de accommodaties. Wanneer de nieuwe Ankerkuil gerealiseerd wordt, is daarmee tegemoet gekomen aan de wens om één centrale gemeenschapsvoorziening. Er zijn op dit moment nog geen initiatieven om de bestaande medische voorzieningen uit te breiden.

1.7 Zevenbergschen Hoek

- basisschool
- voortgezet onderwijs
- speciaal onderwijs
- bso / kinderopvang /
peuterspeelzaal
- sport binnen
- sport buiten
- zorg
- zwembad
- welzijnsaccommodatie

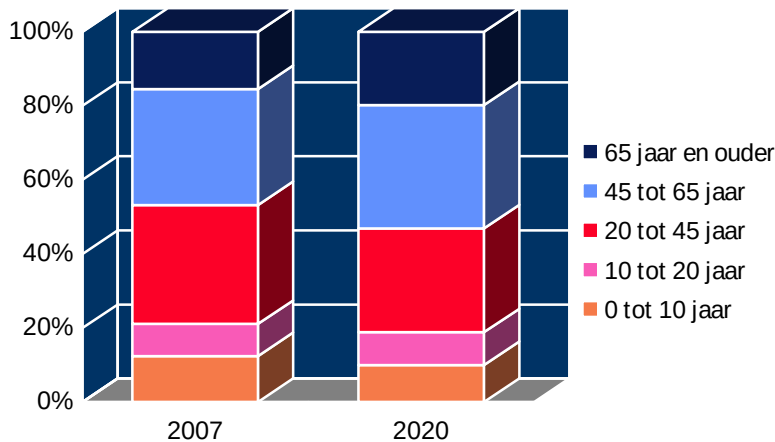
In Zevenbergschen Hoek zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- Basisschool De Hoeksteen
- Sportzaal Bloemendaal
- Buitensportaccommodatie Kruisboogvereniging Nooit Gedacht (op VV DHV)
- Buitensportaccommodatie VV DHV
- Buitensportaccommodatie TV Het Bossche Lijntje
- Gemeenschapshuis De Zevensprong met peuterspeelzaal
- Speeltuin Zevenbergschen Hoek
- Verzorgingshuis St. Martinus

De accommodatie van de basisschool is enigszins verouderd. Op termijn zal dit gebouw grondig gerenoveerd of vervangen moeten worden. Het gemeenschapshuis, de school en de sportzaal liggen nu naast elkaar en kunnen functioneren als een brede school. De aanwezigheid van zowel peuterspeelzaal, binnen- en buitensportaccommodaties en ruimtes voor welzijnsverenigingen op korte afstand van elkaar maakt dit mogelijk. Bij vervangende nieuwbouw kan de school met de sportzaal en/of het gemeenschapshuis gecombineerd worden om dit aspect verder te versterken.

Het schoolbestuur heeft de voorkeur uitgesproken om op niet al te lange termijn vervangende nieuwbouw te plegen. Omdat de school bouwkundig nog in een redelijke staat van onderhoud verkeert, is vervangende nieuwbouw nog niet aan de orde.

Figuur 6: Bevolkingsprognose Zevenbergschen Hoek 2020

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario gezien heeft Zevenbergschen Hoek ruime voorzieningen. De sportzaal is groter dan een, voor een kleine kern benodigde, gewone gymzaal en biedt daarmee veel mogelijkheden voor de aanwezige verenigingen. Wanneer de basisschool vervangen moet worden is aan te raden het nieuwe pand met de sportzaal en/of het gemeenschapshuis te combineren, afhankelijk van de ruimtelijke en bouwkundige mogelijkheden. Op deze manier zijn besparingen mogelijk op het gebied van beheer en onderhoud.

Scenario 2: Tussenvorm

Vanuit het tussenvormscenario heeft Zevenbergschen Hoek voldoende voorzieningen. Zevenbergschen Hoek is één van de twee kleine kernen die in dit scenario een extra functie zullen vervullen in de gemeente. In Zevenbergschen Hoek is dit terug te zien in de vorm van Sportzaal Bloemendaal, die veel ruimte biedt voor de verenigingen. Ook vanuit dit scenario is het aan te raden de nieuwbouw van de basisschool te zijner tijd te combineren met de sportzaal en/of het gemeenschapshuis. Op deze manier zijn besparingen in beheer en onderhoud mogelijk.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan bestaat de wens om een jeugdsoos en een multifunctioneel centrum met school en peuterspeelzaal. De jeugdsoos heeft een tijdlang gefunctioneerd in De Zevensprong, maar de eigenaar van de accommodatie stelden hoge eisen aan de vrijwilligers, waardoor het project uiteindelijk is gestaakt. De huidige ligging van sportzaal, school en gemeenschapshuis functioneert al als multifunctioneel centrum. Wanneer de school bij vervangende nieuwbouw gecombineerd wordt met de sportzaal en/of het gemeenschapshuis, wordt dit aspect versterkt.

1.8 Standdaarbuiten

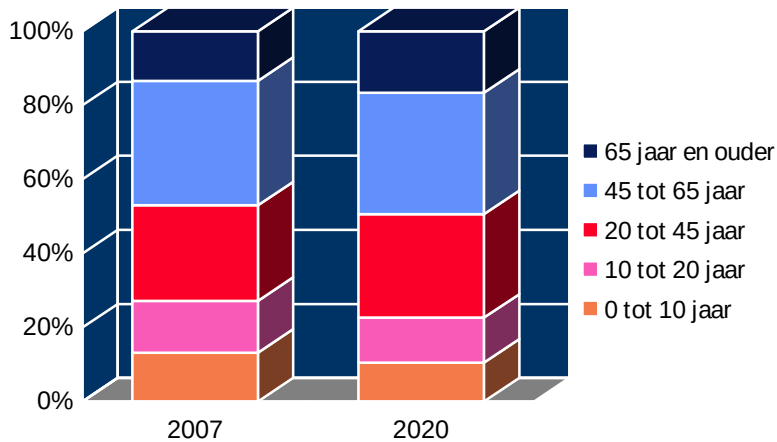

In Standdaarbuiten zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- RK Basisschool St. Antonius
- Gymzaal de Standaard
- Buitensportaccommodatie voetbal
- Gemeenschapshuis De Standaard
- Tennisaccommodatie
- Bibliotheekvoorziening en peuterspeelzaal in voormalig schoolgebouw
- Atletiekbaan
- Verzorgingshuis Blomhof

Het gemeenschapshuis met de gymzaal zijn gecombineerd op één locatie, deze worden gerenoveerd/verbouwd en geclusterd tot een brede school met peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang en bibliotheekvoorziening. Het huidige gemeenschapshuis van Standdaarbuiten is ruim. Naast een grote zaal met podium heeft De Standaard ook nog twee kleine zalen.

Figuur 7: Bevolkingsprognose Standdaarbuiten 2020

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario heeft Standdaarbuiten voldoende voorzieningen. De extra zalen in het gemeenschapshuis en de bibliotheekvoorziening zijn vanuit het concentratiescenario gezien 'extra' voorzieningen ten opzichte van het aantal inwoners van deze kern. Op de zeer lange termijn, bij vervangende nieuwbouw van het gemeenschapshuis bijvoorbeeld, zouden deze voorzieningen vanuit het concentratiescenario niet even uitgebreid terug hoeven komen.

Scenario 2: Tussenvorm

Standdaarbuiten heeft in het tussenvormscenario een 'plus' ten opzichte van de kleine kernen. Dit klopt met de plannen voor deze kern; het podium en de zalen in het gemeenschapshuis, samen met de bibliotheekvoorziening, maken dat Standdaarbuiten de genoemde 'extra' functie heeft ten opzichte van de kleine kernen. Vanuit dit scenario worden dan ook geen veranderingen voorzien.

Scenario 3: Dorpsplan

Binnen het dorpsplan is gevraagd om een nieuwe bestemming voor de Rooms Katholieke Kerk en de Rabobank. Ook willen de bewoners graag de basisschool, bibliotheekvoorziening en de huisarts clusteren. De basisschool ligt nu op circa 100 meter van de bibliotheek en op circa 150 meter van de dichtstbijzijnde huisarts. Vanuit het dorpsplan is er daarom niet direct aanleiding om de huisarts of de school te verplaatsen.

1.9 Willemstad

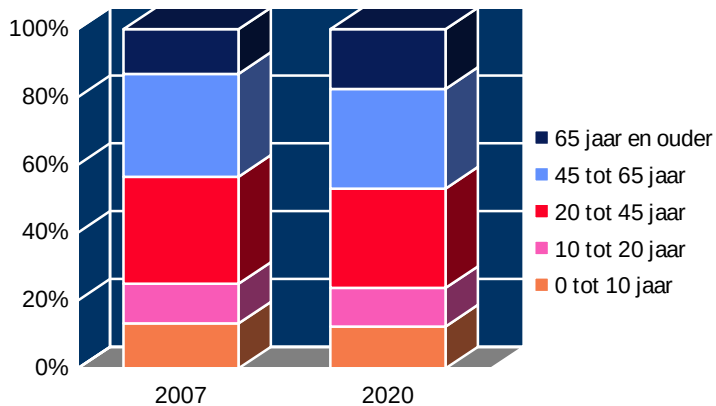
In Willemstad zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- PC Basisschool De Singel
- OBS Willem de Zwijger
- Gymzaal Kerking
- Buitensportaccommodatie KV VIOS
- Buitensportaccommodatie VV Kogelvangers
- Tennisvereniging Willemstad '76
- Openluchtwembad Willemstad
- Gebouw Irene
- Kinderdagverblijf De Speeldoos
- Peuterspeelzaal Jip & Janneke
- Buitenschoolse opvang
- Steunpunt+

Het gemeenschapshuis Gebouw Irene in Willemstad is sterk verouderd en zou gerenoveerd of vervangen moeten worden. Bij eventuele nieuwbouw op een andere plaats moet rekening worden gehouden met de bijzondere vorm van de kern Willemstad. Van oudsher is er een verschil tussen 'binnen' en 'buiten de vesting'. De ouderen die nu gebruik maken van gebouw Irene blijven bij voorkeur binnen de vesting voor hun verenigingsactiviteiten.

Mede door de attractiviteit en de ligging van Willemstad heeft deze kern bovendien een toeristische functie, buiten de vesting ligt een camping en twee hotels.

Figuur 8: Bevolkingsprognose Willemstad 2020

Scenario 1: Concentratie

Voor het concentratiescenario heeft de kern Willemstad - als kleine kern - erg veel voorzieningen. Vanuit het concentratiescenario zou worden gericht op een beperking van het aantal voorzieningen wanneer deze aan vervanging toe zijn. Gebouw Irene zou in beperkte vorm terug kunnen komen op de huidige plaats.

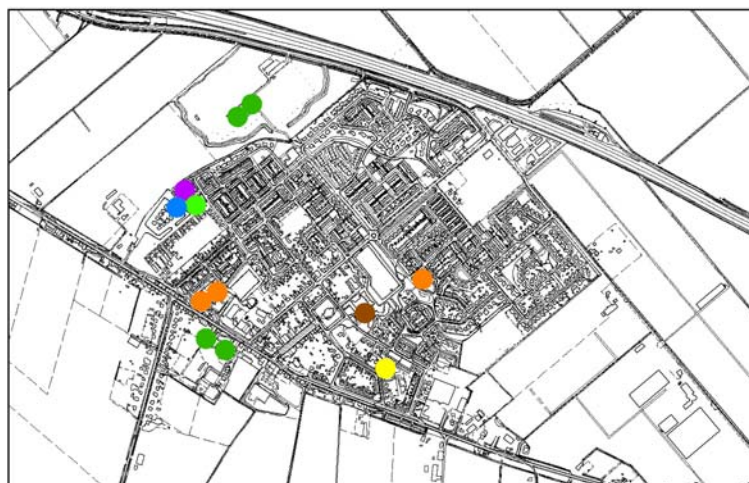
Scenario 2: Tussenvorm

Door de clustering van de scholen kan een meerwaarde gerealiseerd worden in de vorm van extra voorzieningen. Door op deze locatie de nieuwbouw van Gebouw Irene te realiseren vindt er een clustering van voorzieningen plaats.

Scenario 3: Stadsplan

Vanuit het Stadsplan wordt gevraagd om meer optimaal gebruik te maken van het Mauritshuis. Door het verhuren aan TAB is daaraan tegemoet gekomen. Hiernaast willen de inwoners ook graag een sporthal, een woon-/zorgcentrum en een brede school met kinderopvang.

1.10 Fijnaart

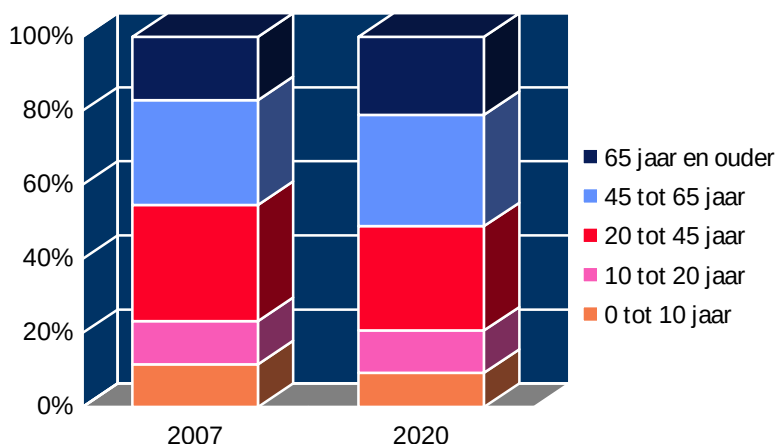
In Fijnaart zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- OBS De Springplank

- RK Kennedyschool
- PC Julianaschool
- PC Basisschool Zwingelspaan
- Multifunctionele accommodatie De Parel, inclusief sporthal
- Jeu de Boulesclub
- Buitensportaccommodatie TV Fijnaart & Heijningen
- Evenementengebouw¹
- Buitensportaccommodatie VV FSV
- Buitensportaccommodatie VV Kaaise Boys
- Zwembad 't Volkerakkertje
- Peuterspeelzaal/ buitenschoolse opvang / speel-o-theek / kinderopvang/ Julianastraat
- Verzorgings- en verpleeghuis Fendertshof

Er is op dit moment leegstand bij OBS De Springplank van twee à drie lokalen (van de totale capaciteit van zeven lokalen).

Figuur 9: Bevolkingsprognose Fijnaart 2020

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario gezien heeft de kern Fijnaart voldoende voorzieningen. Basisschool De Zwingelspaan neemt een aparte positie in. In de prognose houdt deze

¹ Eigendom van de Stichting Evenementen. Hierin worden onder andere jeugdactiviteiten georganiseerd.

school slechts 2 groepen over. Het is daarom aan te raden om als gemeente het schoolbestuur te stimuleren om de leerlingen te verplaatsen naar één van de andere scholen in de gemeente. De huidige schoolgebouwen in de kern Fijnaart zijn in voldoende tot goede staat.

Scenario 2: Tussenvorm

Vanuit het tussenvormscenario heeft de kern Fijnaart voldoende voorzieningen. De basisschool Zwingelspaan is op dit moment in goede staat en zou daarom kunnen blijven bestaan. Wanneer het behoud van deze school echter hoge kosten met zich meebrengt is, vanuit dit scenario, aan te raden het schoolbestuur te stimuleren om de school op te laten gaan in één van de bestaande scholen. De kinderen kunnen gebruik maken van het scholenaanbod in Klundert en Fijnaart.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan werd gevraagd om een multifunctioneel centrum met zwembad, heemkundemuseum, bibliotheek, internetcafé en een gezondheidscentrum. Met De Parel is een multifunctioneel centrum gerealiseerd dichtbij het bestaande zwembad. Er is inmiddels een shop-in-shop bibliotheek in Fijnaart. Het aantal gezondheidsvoorzieningen is niet sterk uitgebreid.

1.11 Klundert

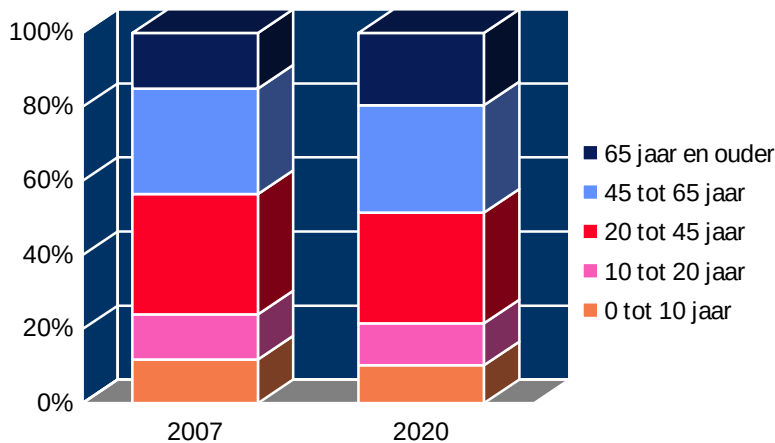

In Klundert zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

- PC Basisschool De Molenvliet
- RK Basisschool De Rietvest
- PC 't Bastion
- Jenaplanbasisschool De Cocon
- School voor Speciaal Basisonderwijs Het Palet
- Gymzaal Prins Willemstraat, Spido
- Zwembad/sporthal/zalencentrum De Niervaert
- Korfbalvelden Tolwijk KV DSO
- Tennisbanen TV Polanen
- Voetbalvelden VV Klundert

- Rijbak De Keeneruiters
- Parochiehuis
- Bibliotheek met internetvoorziening
- Peuterspeelzaal De Rakkertjes / Buitenschoolse opvang
- Kinderopvang Bolderkar
- Vlasserij- en Suikermuseum
- Verzorgingshuis Mauritshof

Figuur 10: Bevolkingsprognose Klundert 2020

De kern Klundert heeft een groot aantal voorzieningen, waaronder de multifunctionele accommodatie De Niervaert, waarin ook een zwembad aanwezig is. Naast deze accommodaties heeft Klundert nog een aantal extra voorzieningen zoals de Jenaplanschool en een school voor Speciaal Basisonderwijs "Het Palet". Basisscholen De Rietvest en De Molenvliet maken gebruik van verouderde gebouwen. Op dit moment is de bouwkundige staat nog voldoende, maar op de langere termijn zullen deze gebouwen grondig gerenoveerd of vervangen moeten worden. Hierin zijn twee ontwikkelingsrichtingen mogelijk:

Optie 1: De basisscholen "de Molenvliet"(PC) en de "Rietvest"(RK) vervangen en de nieuwbouw clusteren op één locatie aan de oostkant van de kern.

Optie 2: Fusie “Bastion”(PC) en “Molenvliet”(PC) op locatie Bastion en nieuwbouw Rietvest op nieuwe locatie aan de oostkant van de kern.

Scenario 1: Concentratie

Beide opties passen binnen het concentratiescenario. Door de clustering van twee scholen zijn voordelen te behalen en kunnen extra voorzieningen eenvoudig aansluiting vinden.

Scenario 2: Tussenvorm

Bij dit scenario blijft de ruimtelijke spreiding van de scholen over de kern grotendeels behouden, wat gunstig is voor de afstand die naar de basisscholen moet worden afgelegd.

Scenario 3: Dorpsplan

Vanuit het dorpsplan bestaat de wens om een zorgservicecentrum, internetvoorziening en een jongerencentrum in de Niervaert. Er bestaat vanuit het dorpsplan daarom geen directe voorkeur voor optie 1 of 2. In het verzorgingshuis Mauritshof is een steunpunt voor ouderen gerealiseerd en in de bibliotheek is een internetvoorziening ontstaan. Er bestaat nog niet een echt jongerencentrum in de Niervaert, al zijn er wel verschillende activiteiten waaraan jongeren kunnen deelnemen.

1.12 Zevenbergen

In Zevenbergen zijn de volgende accommodaties op het gebied van onderwijs, sport en welzijn aanwezig:

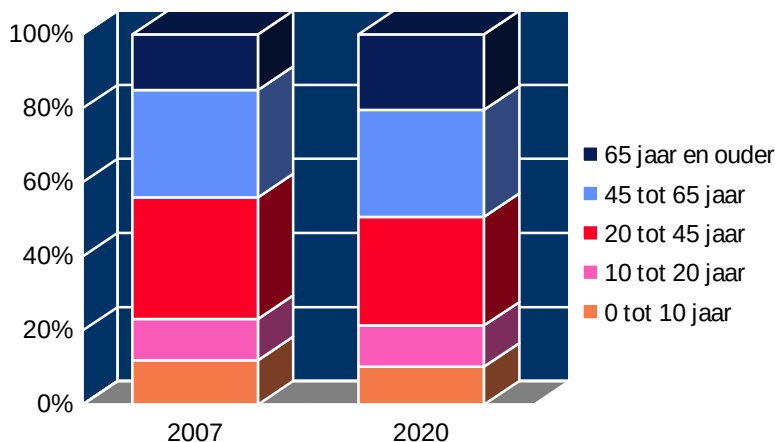
- OBS De Boemerang
- RK Basisschool De Neerhof (nieuwbouw Bosselaar Zuid)
- RK Basisschool De Toren
- Nieuwbouw basisschool Arenberg met peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang en kinderdagverblijf
- Nieuwbouw basisschool De Regenboog
- Markland College
- 't Kompas
- Gymzaal Droge Mark

- De Borgh
- Buitensportaccommodatie De Knip
- Tennispark Zevenbergen De Lobbelaer
- Sportpark De Meeren
- Zwembad
- MFA De Kristal
- De Tune In (jongerencentrum in de Kristal)
- De Moerdijkzaal
- De Schuur
- Bibliotheek
- De Blokkendoos - buitenschoolse opvang / kinderopvang / peuterspeelzaal
- Verpleeghuis Sancta Maria
- Verzorgingshuis Westhoek
- Verzorgingshuis Huize Zevenbergen

In Zevenbergen is een groot aantal voorzieningen aanwezig. De functie voor de omliggende kernen is duidelijk te herkennen in het brede aanbod. De Borgh is binnensportaccommodatie, de Schuur functioneert als klein theater, de Kristal als gemeenschapshuis en De Moerdijkzaal van het gemeentehuis als theaterzaal. De gemeente heeft inmiddels een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de functie van de Moerdijkzaal en de mogelijkheden voor een kleinschalige filmtheater.

Figuur 11: Bevolkingsprognose Zevenbergen 2020

Scenario 1: Concentratie

Vanuit het concentratiescenario is het ruime aanbod van voorzieningen in Zevenbergen eenvoudig te verklaren. Door de centrale ligging en de functie van deze kern zijn de inwoners van Moerdijk voor veel voorzieningen van Zevenbergen afhankelijk. Het huidige voorzieningenniveau kan daarom gehandhaafd worden.

Ook de uitbreiding van het Markland College is wenselijk vanuit het concentratiescenario. De aanwezigheid van een volledige scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs in Zevenbergen past goed binnen het concentratiescenario.

Scenario 2: Tussenvorm

Ook vanuit het tussenvormscenario heeft Zevenbergen voldoende voorzieningen om aan de behoefte van de inwoners van zowel Zevenbergen als de omliggende kernen te voldoen.

Ook binnen het tussenvormscenario zou de uitbreiding van het Markland College een gunstige ontwikkeling zijn. Het zou een belangrijke uitbreiding zijn van het voorzieningenaanbod in de gemeente en gunstig voor de omliggende kernen aangezien de vestiging in Oudenbosch 7 kilometer verder ligt.

Scenario 3: Stadsplan

Vanuit het stadsplan blijven tenminste de nu aanwezige voorzieningen in Zevenbergen bestaan. Daarnaast is de wens geuit om een huisartsenpost te creëren, de muziekkiosk te verplaatsen, de aantrekkelijkheid van het centrum te vergroten, een filmhuis mogelijk te maken en om meer speeltoestellen en speeltuinen te realiseren. De aantrekkelijkheid van het centrum - al dan niet met het verplaatsen van de muziekkiosk - is onderdeel van voortdurend onderzoek. De speeltoestellen en speeltuinen komen in een aparte nota aan de orde. Op dit moment loopt een haalbaarheidsonderzoek naar het inrichten van de Moerdijkzaal als kleinschalig filmhuis.

2. Ontwikkelingen

2.1 Gemeenschapshuizen

Het huidige uitgangspunt is om in beginsel geen maatschappelijk vastgoed meer in eigendom te hebben. Zo is het gemeenschapshuis in Noordhoek in 2006 aan de Woningbouwvereniging Bernardus Wonen in eigendom overgedragen.

Op dit moment wordt onderzocht of het eigendom van de gemeenschapshuizen “de Standaard”, “de Ankerkuil” en “Ons Stedeke” kan worden afgestoten. Het is de bedoeling om het gemeenschapshuis “de Standaard” in Standdaarbuiten aan Bernardus Wonen over te dragen. Dit gemeenschapshuis zal deels worden gesloopt en daarna vernieuwd en verbouwd.

Voor de gemeenschapshuizen de “Ankerkuil” in Moerdijk en “Ons Stedeke” in Langeweg vindt er momenteel een haalbaarheidsonderzoek naar vervangende nieuwbouw plaats. Bij dit onderzoek zijn respectievelijk de woningbouwcorporaties SWZ en Brabants Westhoek betrokken. Beide corporaties hebben de intentie om de nieuwbouw te willen realiseren en tevens eigenaar te worden. In het haalbaarheidsonderzoek wordt onder andere gekeken naar de ruimtebehoefte van de gebruikers en toekomstige ontwikkelingen. Het is de bedoeling om een Programma van Eisen (PvE) op te stellen. Aan de hand van het PvE wordt er een ontwerp gemaakt en vervolgens een stichtingskostenbegroting. Op basis hiervan kunnen per accommodatie de jaarlasten (kapitaallasten en onderhoudslasten) inzichtelijk worden gemaakt. Deze lasten worden dan tegen de huidige lasten en functionaliteit afgewogen. Vervolgens kan dan een afweging worden gemaakt of vervangende nieuwbouw de voorkeur geniet.

Het bestuur van de Stichting Speeltuinvereniging Kindervreugd heeft een verzoek ingediend om in aanmerking te komen voor een investeringsbijdrage. De Stichting houdt zich bezig met de instandhouding en exploitatie van het gemeenschapshuis “de Blokhut” in Helwijk. In die hoedanigheid wil de Stichting het gemeenschapshuis verbouwen en uitbreiden. Tot voor kort werd er van uitgegaan dat de Stichting eigenaar van “de Blokhut” is. Echter volgens het Kadaster blijkt de gemeente Moerdijk eigenaar te zijn.

Naar aanleiding van het genoemde verzoek hebben er inmiddels gesprekken met de Stichting, Woningbouwvereniging Brabants Westhoek en gemeente plaatsgevonden. Hierbij is gesproken over de rol die de corporatie eventueel zou kunnen vervullen waar het gaat om de leefbaarheid in de kern Helwijk. De corporatie heeft aangegeven dat zij een belang zien in die leefbaarheid en willen dan ook een bijdrage leveren aan de verbouwing/uitbreiding van “de Blokhut”. Sterker, nog Brabants Westhoek wil de basisschool betrekken bij de uitbreiding van “de Blokhut”. Het komt er hier op neer dat de school bovenop “de Blokhut” wordt gerealiseerd.

Het schoolbestuur “Stichting de Waarden” heeft hierop positief gereageerd en bereidheid uitgesproken aan de planontwikkeling te willen meewerken. Dit is ingegeven door het feit dat de exploitatie onder druk staat. De basisschool “de Ruigenhil” heeft zes permanente lokalen (zes groepige onderwijsvoorziening). Hiervan worden er maar drie structureel gebruikt door de school en 1 lokaal door de peuterspeelzaal. De bekostiging van het Rijk is derhalve gebaseerd op de instandhouding van drie groepen. Dit betekent

dat de exploitatiekosten van het schoolgebouw niet geheel kunnen worden afgedekt. Daarnaast past het combineren van het gemeenschapshuis “de Blokhut” met de basisschool “de Ruigenhil” in de visie brede school ontwikkeling.

Voorwaarden eigendomsoverdracht

Bij eigendomsoverdracht van een ontmoetingspunt naar een corporatie dient te worden opgemerkt dat aan de overdracht van een ontmoetingspunt wel een aantal voorwaarden wordt gesteld:

- Een ontmoetingspunt dient primair voor sociaal-culturele activiteiten beschikbaar te worden gesteld.
- Er dient sprake te zijn van een laagdrempelige voorziening. Dit betekent dat de door de raad vastgestelde tarieven dienen te worden gehanteerd.
- Bij een eigendomsoverdracht van een ontmoetingspunt (gemeenschapshuis) aan een woningbouwcorporatie dient op de grond welke eigendom is van de gemeente het recht van opstal te worden gevestigd. Hierdoor blijft de gemeente eigenaar van de grond en behoudt hierdoor invloed op mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Hierbij valt te denken aan de situatie als de bestemming ontmoetingspunt komt te vervallen.

2.2 Onderwijs

2.2.1 Brede school

In 2005 is een visie Brede School vastgesteld met als algemeen uitgangspunt (bron: “een brede gemeentelijke visie op de brede school in Moerdijk”, jan 2005): Accommodaties dienen zo breed mogelijk ingezet te kunnen worden ten behoeve van een scala aan activiteiten van en voor verschillende doelgroepen. Uitgangspunt daarbij is om waar mogelijk activiteiten te koppelen, samenwerking tussen scholen en instellingen te bevorderen en een integrale aanpak tot stand te brengen.

Dit is vertaald in de volgende concrete stappen:

- het organiseren van de samenwerking
- het maken van de slag van visie naar programmering
- financiering rondkrijgen

In 2007 zijn De Arenberg, St Jozefschool en St. Antoniuschool als pilot aangewezen. In 2008 werden deze pilots uitgebreid naar De Neerhof en De Regenboog. In 2009 zijn de pilots gecontinueerd en aangevuld met basisschool De Toren in afwachting van het strategisch accommodatiebeleid.

Voor twee bestaande scholen (Arenberg en St. Jozefschool) zijn de genoemde activiteiten doorlopen. Voor de overige scholen met uitzondering van De Toren geldt dat er nieuwbouw wordt gerealiseerd en de samenwerking en visievorming aan de voorkant van het project plaatsvindt en derhalve van invloed is op fysieke vormgeving van het gebouw.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de gemeente Moerdijk heeft gekozen voor de ontwikkeling van Brede Scholen. Hierbij is in 2005 ingezet op drie profielen, te weten opvang, zorg en verrijking. Lokaal zullen er andere accenten zijn, afhankelijk van de kansen die zich voordoen.

Inmiddels is door de wettelijke verplichting die scholen hebben ten aanzien van de opvang, het opvangprofiel niet langer meer een specifiek profiel van een brede school. Iedere school dient opvang in te richten met het doel dat aan ouders de mogelijkheid wordt geboden om zorg en arbeid te combineren. Aansluitend bij het lokaal onderwijsbeleid en de lokaal educatieve agenda komt de nadruk binnen dit samenwerkingsprofiel te liggen op de doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen van kinderen en de rol die een dagarrangement hierin kan spelen.

De nadruk ligt verder op de twee overige profielen. Hieronder volgt een beschrijving van beide profielen:

Zorgprofiel: via scholen kan op laagdrempelige wijze zorg worden aangeboden. De signalen die op school worden waargenomen kunnen gemakkelijker worden opgepakt als de zorg dichtbij is georganiseerd. Ouders zijn via school vaak beter te benaderen. Een opvoedsteunpunt of samenwerking met het maatschappelijk werk past bijv. in dit profiel. Te denken valt hierbij aan een Centrum voor Jeugd en Gezin.

Verrijkingsprofiel: hier ligt de nadruk op de brede persoonlijke ontplooiing van het kind. Het aanbod betreft de activiteiten op sociaal, creatief, educatief of sportief gebied. Het “Verlengde School Dag” aanbod kan een vorm van een Brede Schoolconcept zijn. Dit profiel is bijv. aan de orde als er in de buurt wel genoeg te doen is voor kinderen, maar er wordt weinig gebruik van gemaakt. Bijvoorbeeld als kinderen van huis weinig gestimuleerd worden of als er thuis onvoldoende geld hiervoor is.

In het kader van de eerdergenoemde lokaal educatieve agenda 2007-2010 is de gemeente Moerdijk en haar samenwerkingspartners in de stuurgroep jeugd-onderwijs bezig met de inrichting een zorgstructuur in en rondom scholen. Daarnaast zijn schoolbesturen, scholen en samenwerkingsverbanden bezig met de introductie van de Wet Passend Onderwijs, waarvan de exacte invoeringsdatum niet bekend is. Zij zijn bezig met het formuleren van het ambitieniveau en zorgprofielen voor basisscholen in afwachting van de wetgeving. Dit maakt dat het zorgprofiel als concept eveneens in iedere school een rol gaat spelen en niet langer een keuze zal zijn in het brede schoolverhaal.

Het verrijkingsprofiel biedt deze keuze wel. Het unieke van een brede school ligt hier in de keuze op welke terrein(en) men al of niet de persoonlijke ontplooiing van kinderen en eventueel de ouders en buurtbewoners via de school wil vormgeven. Ten behoeve van een verrijking op cultureel of sportief gebied hebben we inmiddels een instrument in handen met de combinatiefunctionaris, als via de startnotitie groen licht wordt gegeven aan deze ontwikkeling. De combinatiefuncties lenen zich bij uitstek om het verrijkingsprofiel op gebied van sport en cultuur verder vorm te geven.

De gemeente heeft de regie in de ontwikkeling van de Brede Scholen. Taken die hierbij horen zijn:

- de brede school op de agenda zetten, in samenhang met andere beleidsterreinen (bv. Lokaal educatieve agenda)
- partijen bij elkaar brengen

- duidelijke afspraken maken over de te bereiken doelen en ieders bijdrage daaraan en die afspraken vastleggen in een convenant
- de vinger aan de pols houden bij de uitvoering en zorgen dat afspraken worden nagekomen, onder ander door gebruik te maken van de positie van de gemeente als subsidieverstrekker
- speelruimte creëren voor de partijen door beleid en middelen te ontschotten en te streven naar een structurele (of op zijn minst meerjarige) financieringssystematiek
- voortgang en resultaten monitoren: het rendement van alle inspanningen bepalen en terugkoppelen naar de betrokken partijen.

Naast deze taken heeft de gemeente een rol als aanjager of stimulator van de brede schoolontwikkeling. In meeste gemeenten wordt dit vertaald in het benoemen van een brede schoolcoördinator. Deze coördinator heeft dezelfde taken als de brede schoolcoördinator ten aanzien van de huidige pilot scholen.

Na de totstandkoming van de brede school blijkt een coördinator onontbeerlijk om de gemaakte afspraken, de samenwerking en activiteiten te continueren. Dit vereist een andere inzet van een brede schoolcoördinator dan eerder beschreven en gemeenten gaan heel divers om met de financiering van deze functionaris, omdat hier zeker ook een taak ligt van voor de samenwerkende partijen.

Conclusie

De gemeente Moerdijk zet in op de uitvoering van de brede school visie, met name vertaald in het verrijkingsprofiel. De gemeente voert regie bij de uitvoering van deze visie en ziet een rol neergelegd als stimulator van dit proces.

2.2.2 Brede school: eigendom, beheer en exploitatie fysieke brede school (gebouw)

Als de samenwerking tussen scholen en andere instellingen ook gestalte wordt gegeven in een fysieke brede school (gebouw) dan vraagt dit om nieuwe modellen en afspraken met betrekking tot eigendom, beheer en exploitatie van het gebouw.

De raad heeft op 7 juli 2005 o.a. het volgende richtinggevende kader ten aanzien van accommodatiebeleid vastgesteld (notitie accommodatiebeleid gemeente Moerdijk december 2005):

de gemeente hanteert als uitgangspunt geen maatschappelijk vastgoed in eigendom te hebben, tenzij de functies die hierin zijn ondergebracht anders verloren gaan.

In het Beleidsplan Wonen 2007-2011 Gemeente Moerdijk is in paragraaf 6.3 Prestatieafspraken / investeringen woningbouwcorporaties in relatie met beleidsplan / gebiedsontwikkelingsplannen tot de volgende beleidslijn 3 besloten: "Het op te stellen ontwikkelingsplan per kern hanteren als middel om te komen tot investeringsafspraken en prestatieafspraken tussen gemeente en woningbouwcorporaties afzonderlijk dan wel gezamenlijk over woningbouw, bestaande voorraad, sociaal maatschappelijke voorzieningen en leefbaarheid e.d.".

De volgende fysieke brede scholen zijn reeds gerealiseerd met de betrokken corporaties.

St. Jozef

Van basisschool St. Jozef in Noordhoek is het gebouw en grond in eigendom van het schoolbestuur Het Barlake met investering voor het schoolgebouw door gemeente (gemeente heeft economisch claimrecht). Aanpalend gemeenschapshuis, peuterspeelzaal en gymzaal zijn qua gebouw in eigendom overgedragen door gemeente aan corporatie Bernardus Wonen, die hiervoor een investering heeft gedaan. De grond is in eigendom van de gemeente.

De Kleurenboom

Van basisschool De Arenberg in Zevenbergen is het gebouw middels een opstalovereenkomst in eigendom van corporatie Stichting Woningbouw Zevenbergen (SWZ) met investering voor het schoolgebouw door gemeente (gemeente heeft economisch claimrecht). Aanpalend kinderdagverblijf, peuterspeelzaal/buitenschoolse opvang zijn qua gebouw eigendom middels een opstalovereenkomst van Stichting Woningbouw Zevenbergen met investering door SWZ. De grond van de totale opstallen is in eigendom van de gemeente.

Naar aanleiding van de twee gerealiseerde fysieke brede scholen is geconstateerd dat er nog geen duidelijke beleidslijn is vastgelegd voor de realisering, de financiering en de eigendomssituatie van de fysieke brede scholen.

2.3 Binnensportaccommodaties

Gymzaal Moerdijk

Zoals aangegeven vindt er momenteel een haalbaarheidsonderzoek plaats inzake de vervangende nieuwbouw van het gemeenschapshuis “de Ankerkuil” plaats. In dit onderzoek wordt de gymzaal tevens betrokken. Er zal bekeken worden of de gymzaal integraal deel van het nieuwe gemeenschapshuis kan uitmaken. De financiële consequenties hiervan zullen inzichtelijk worden gemaakt.

Tevens zullen twee andere opties bij het onderzoek worden betrokken, namelijk behouden en slopen van de gymzaal. Dit laatste brengt dan wel met zich mee dat de basisschoolleerlingen dan naar Zevenbergschen Hoek moeten worden vervoerd, hetgeen weer kosten met zich meebrengt. Ook moet er dan naar een oplossing voor het accommoderen van V.V T.P.O. en Dansschool La Danza worden gezocht.

De gymzaal is financieel nagenoeg afgeschreven terwijl er de komende 10 jaar voor een bedrag van in totaal € 125.000,- aan noodzakelijk onderhoud moet worden verricht.

De voor en nadelen van de drie opties zullen op een rij worden gezet. Op basis hiervan kan dan uiteindelijk een keuze worden gemaakt.

Gymzaal Standdaarbuiten

De gymzaal in Standdaarbuiten maakt onderdeel uit van het projectplan 121; herontwikkeling centrum Standdaarbuiten. Voor de basisschool St. Anthoniusschool zal vervangende nieuwbouw worden gerealiseerd. Daarnaast zal het gemeenschapshuis “de Standaard” worden verbouwd. De gymzaal blijft daarentegen geheel in tact. Het is de bedoeling om ook de gymzaal in eigendom aan Bernardus Wonen over te dragen.

Op basis van de Meerjaren Onderhoudsplanning dient voor de komende 10 jaar ten behoeve van het aan de gymnastiekzaal een bedrag van in totaal € 112.098,- aan noodzakelijk onderhoud te worden verricht. Er zal bij de overdracht aan Bernardus Wonen moeten worden overwogen of het onderhoud dient te worden afgekocht. Anders ontstaat er een situatie dat de corporatie genoodzaakt is om het onderhoud in de huursom door te berekenen.

Gymzaal Langeweg

Zoals vermeld vindt er op dit moment een haalbaarheidsonderzoek plaats inzake vervangende nieuwbouw gemeenschapshuis “Ons Stedeke” (project 136 MFC Langeweg). De gymzaal maakt geen deel uit van het haalbaarheidsonderzoek. Wel zal worden onderzocht of het eigendom van de gymzaal aan de Stichting Woningbouw Zevenbergen (SWZ) kan worden overgedragen. De komende jaren moet er voor een bedrag van in totaal € 124.452,- aan noodzakelijk onderhoud worden verricht. In navolging van hetgeen bij de gymzaal Standdaarbuiten is aangegeven zal ook met SWZ over de afkoop van het onderhoud worden gesproken.

Gymzaal Droge Mark

De gymzaal Droge Mark is functioneel gedateerd. Tevens zal deze gymzaal op basis van de Meerjaren Onderhoudsplanning de komende 10 jaar € 170.000,- aan onderhoud vergen. De kosten inzake de energieprestatie afspraken zijn in dit bedrag niet meegenomen. Er dient een afweging te worden gemaakt of op termijn vervangende nieuwbouw noodzakelijk is. Een mogelijkheid is om de nieuwe gymzaal op of nabij het terrein van de basisschool “de Toren” te realiseren. Niet alleen de gymzaal maar ook een aantal woningen zijn gedateerd. Deze woningen zijn eigendom van SWZ. Deze corporatie heeft reeds aan de gemeente aangegeven het gebied waar de woningen staan te willen herontwikkelen. De gemeente heeft inmiddels besloten, met instemming door SWZ, een integrale gebiedsontwikkeling na te streven. De gymzaal wordt bij deze ontwikkeling betrokken.

Nieuwbouw basisschool “de Regenboog”

De verwachting is dat in 2012/2013 met de nieuwbouw van de basisschool “de Regenboog” zal worden begonnen. Het is de bedoeling om bij deze school tevens een gymzaal te realiseren. De nieuw te bouwen gymzaal is voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen “de Regenboog” en “de Arenberg”. Op dit moment is de school voor het bewegingsonderwijs aangewezen op het Sportcentrum Lindonk.

Nota Bouwstenen voor een toekomstig Accommodatiebeleid

Bijlage 2
Aanvragen financiële bijdrage
en knelpunten verenigingen

Huidige knelpunten en verzoeken verenigingen

Door een aantal verenigingen zijn verzoeken ingediend om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage met betrekking tot capaciteitsuitbreiding en of renovatie van de was- en kleedruimten en of kantine. In het huidige beleid kunnen deze verenigingen niet voor een financiële bijdrage in aanmerking komen of zijn in afwachting van het te vormen accommodatiebeleid blijven liggen.

Voetbalvereniging Noordhoek

Op 3 oktober 2008 heeft het bestuur van V.V. Noordhoek een verzoek ingediend om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage. Deze bijdrage is aldus het bestuur nodig om de kleed- en wasruimte voor spelers en scheidsrechters, de kantine en keuken te renoveren. Tevens is de veldverlichting aan vervanging toe. Het betreft hier een investeringsbedrag van in totaal € 287.962,- waarvan de vereniging 20% voor haar rekening kan nemen.

Omdat de kleed- en wasruimten en de veldverlichting eigendom is van de vereniging kan op basis van het huidige beleid geen financiële bijdrage worden verleend. Aangezien voetbal in de Sportnota een door de gemeente erkende sport is heeft deze vereniging op grond van het gelijkheidsbeginsel, in principe recht op een eenmalige bijdrage.

De vereniging is geconfronteerd met het gegeven dat de lichtmasten en douches in slechte staat verkeren. Zo slecht zelfs dat de lichtmasten niet meer zijn te repareren en de douches zijn afgekeurd. Men beschikt niet over voldoende middelen om zelf de was- en kleedruimten te renoveren en de lichtmasten te vervangen. Dit is ook van de toepassing op de renovatiekosten van de kantine en keuken. Aan de vereniging is reeds kenbaar gemaakt dat het huidige beleid van de gemeente niet voorziet in een bijdrage voor die renovatiekosten.

In een brief van 8 januari jl. verzoekt de vereniging naar aanleiding van de beeldvormende vergadering de beleidslijn ten aanzien van het niet verlenen van een bijdrage voor de renovatiekosten van de kantine en keuken te heroverwegen. De aanleiding hiertoe is dat er gesproken is over multifunctioneel gebruik van accommodaties. De vereniging stelt dat met betrekking tot de kantine sprake is van multifunctioneel gebruik. De kantine wordt namelijk al jaren aan de plaatselijke blaaskapel aangeboden als oefenruimte.

De vraag die gesteld moet worden is of er in het geval van de kantine van V.V. Noordhoek sprake is van multifunctioneel gebruik. Deze vraag kan met nee beantwoord worden omdat het gebruik door de blaaskapel zeer beperkt is. Daarnaast ontstaat het risico dat er meerdere verenigingen hun kantine beperkt aan derden in gebruik geven en een bijdrage voor renovatiekosten kunnen claimen.

In het gemeente beleid zou V.V. Noordhoek, met inachtneming van het feit dat er hier sprake is van een basisvoorziening, voor een financiële bijdrage t.b.v. de was- en kleedruimte en veldverlichting in aanmerking kunnen komen.

Korfbalvereniging V.I.O.S. Willemstad

In september 2005 heeft de Korfbalvereniging V.I.O.S een bijdrage van € 197.000,- ontvangen voor de realisatie van een was- en kleedruimte. Inmiddels is gebleken dat de korfbalvereniging niet in staat is gebleken de was- en kleedruimte mede door middel van zelfwerkzaamheid te realiseren. De gemeente heeft naar aanleiding hiervan de door haar beschikbare middelen teruggevorderd.

De behoefte aan een was- en kleedruimte bestaat echter nog steeds. In het kader van het nieuw op stellen accommodatiebeleid is met betrekking tot de realisatie van deze voorziening een pas op de plaats gemaakt. Inmiddels is er met instemming van de korfbalvereniging voor de was- en kleedaccommodatie een noodverband aangelegd. Het is de bedoeling om de accommodatie van V.I.O.S. te betrekken bij het haalbaarheidsonderzoek voorzieningencluster.

Tennisvereniging Klaverpolder Moerdijk

In oktober 2007 heeft er een gesprek met het bestuur van de Tennisvereniging "Klaverpolder" plaatsgevonden. De voorzitter van het bestuur heeft aangegeven dat de tennisbanen aan renovatie toe zijn. De tennisbanen worden door de vereniging van een particulier gehuurd. Het renoveren van de banen is het in huidige beleid geen gemeentelijke taak.

Het bestuur heeft aan de gemeente verzocht of de gravelbanen naar kunstgrasbanen kunnen worden omgebouwd. Het voordeel van kunstgrasbanen is dat er dan ook in de winter kan worden gespeeld. De vereniging raakt nog steeds leden kwijt, omdat er in de winter niet kan worden gespeeld. Deze leden gaan naar tennisverenigingen die wel kunstgrasbanen hebben.

De aanlegkosten van de kunststofbanen worden geraamd op € 75.000,-. In ieder geval dient deze investering tegen het aantal leden te worden afgezet. Er zal moeten worden nagegaan of de tennisvereniging bij de aanleg van kunststofbanen inderdaad weer gaat groeien.

Ruitersport

Door de Landelijke Ruiter en Pony Club "Prinses Irene" is een subsidieverzoek ten behoeve van de upgrading paardenbak, aanlegkosten stroom- en watervoorziening, verlichting en reparatie dak clubhuis.

Uit het door de LR en PC "Prinses Irene" overgelegde overzicht blijkt dat de geraamde kosten exclusief aanlegkosten stroom- en watervoorziening € 7.000,- bedragen (prijsspeil 2008). Van deze kosten kan men 50% zelf voldoen, zodat een bedrag van € 3.500,- resteert. De aanlegkosten te behoeve van de stroom- en watervoorziening zijn op € 7.000,- geraamd. Het geval wil dat men nu voor de stroomlevering van een aggregaat afhankelijk is. Het water wordt door de bestuursleden van huis meegenomen. Een aantal jaren geleden hebben de ruitersportverenigingen een eenmalige bijdrage voor de renovatie van de paardenbakken van de gemeente gekregen. Direct daarna heeft de gemeente Moerdijk een recht van opstal op de paardenbakken gevestigd, zodat de gemeente in de toekomst geen onderhoudskosten meer zou hebben.

In de praktijk blijkt dat het bij de ruitersportverenigingen niet alleen maar gaat over het onderhoud/renovatie van de paardenbakken. Een aantal van hen heeft een clubhuis in eigendom en beschikt over verlichting om zodoende in de wintermaanden ook rijles te kunnen geven. De verenigingen hebben doorgaans onvoldoende financiële middelen om het onderhoud zelf te bekostigen.

Tot nu toe is niet geheel duidelijk wat de gemeente nu wel en niet doet ten aanzien van investeringen. Zo is in de begroting 2009 een bedrag van € 35.000,- opgenomen voor het aanbrengen van een nieuwe drainage op het terrein van LR en PC Prinses Irene.

Op dit moment is er geen totaal beeld van de staat van onderhoud m.b.t. de overige ruitersportaccommodaties. Ruitersport wordt weliswaar onder erkende sporten geschaard, hetgeen niet bekend dat de gemeente in zijn geheel verantwoordelijk is voor het accommoderen hiervan.

Het valt te overwegen om eerst een onderzoek te verrichten naar de onderhoudssituatie/knelpunten van de overige accommodaties en vervolgens een beleidslijn te ontwikkelen.

Voetbalvereniging SEOLTO Zevenbergen

De afgelopen 5 jaar is de voetbalvereniging SEOLTO gegroeid met ruim 18 procent. Een verdere groei van de vereniging is vanwege de huidige veldcapaciteit niet te realiseren. De groei is vooral ontstaan door de aanwas van meisjes en vrouwen.

Ten aanzien van de trainingscapaciteit is een duidelijk tekort gesignaleerd. SEOLTO heeft behoefte aan 1.5 volwaardig natuurgras trainingsveld of één infill kunstgrasveld. Op dit moment is er sprake van een overbespeling van de huidige velden. Dit is aan de hand van de normen van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond getoetst.

Gezien de beperkte ruimte binnen het sportcomplex is de aanleg van extra wedstrijd- of trainingsvelden niet mogelijk. Door het toepassen van een kunstgras voetbalveld ontstaat zowel op wedstrijdoppervlak als trainingsoppervlak extra capaciteit. De overbespeling van de wedstrijdvelden zal hierdoor komen te vervallen.

Het huidige Stergrazo Wetraveld zou kunnen worden omgevormd naar kunstgras.

Een eventueel medegebruik bij Voetbalvereniging Vitris is onderzocht. Vanwege het aantal jeugdteams dat op de zaterdagen speelt, is medegebruik niet mogelijk.

De kosten van de omvorming van natuurgras naar kunstgras alsmede de noodzakelijke aanpassingen inzake veldverlichting etc. worden geraamd op € 420.000,- exclusief BTW en exclusief was- en kleedruimten.

Voetbalverenigingen Kaaise Boys en F.S.V. Fijnaart

Beide voetbalverenigingen hebben gezamenlijk een verzoek ingediend om in aanmerking te komen voor een zesde speelveld.

De reden hiervan is dat zowel Kaaise Boys als F.S.V. een ledengroei doormaken waardoor er sprake is van een capaciteitsprobleem. De beide verenigingen hebben aangegeven het zesde veld gezamenlijk te willen gebruiken. Er heeft nog geen capaciteitsonderzoek plaatsgevonden. Op basis van dit onderzoek zal worden bezien of het zesde inderdaad noodzakelijk is.

Kruisboogvereniging Nooit Gedacht

Kruisboogvereniging Nooit Gedacht heeft de beschikking over een eigen clubgebouw. Het is een vereniging met 8 leden die in het verleden een bepaald bedrag hebben gespaard en tevens door sponsorbijdragen en veel zelfwerkzaamheid een eigen home op grond van de gemeente hebben kunnen realiseren.

De 8 leden brengen jaarlijks een bedrag van in totaal € 1.000, aan contributie op. Van dit bedrag moeten alle vaste lasten en onderhoud worden betaald. De kruisboogvereniging is niet in staat om de aanslag Onroerende Zaakbelasting (OZB) te voldoen. Voor de activiteiten ontvangt de vereniging geen waarderingssubsidie. Deze activiteit past niet in het huidige subsidiebeleid. Zou dit er wel in passen dan zou vanwege het gering aantal leden geen subsidie worden verleend.

De kruisboogvereniging heeft kwijtschelding van de OZB aangevraagd, doch niet gekregen. Vandaar dat de Kruisboogvereniging aan de gemeente verzocht het clubgebouw te kopen. Met de koop hoopt men gevrijwaard te worden van het betalen van de OZB.

Voor de bepaling van de hoogte van de OZB is het clubgebouw op € 110.000,- getaxeerd. Het kopen van het clubgebouw is voor de gemeente geen optie. Dit zou een aanzienlijke jaarlijkse kostenpost met zich meebrengen die niet in het verhouding staat tot het aantal leden.

In het Beleidsplan Sport is kruisboogsport geen erkende sport. Het accommoderen van de sport is dan sowieso geen taak van de gemeente.

Buurtvereniging De Driehoek

Buurtvereniging De Driehoek beschikt sinds de begin jaren tachtig over een eigen buurthuis. De activiteiten zijn met name gericht op met name de oudere inwoners uit het buitengebied. De laatste jaren zijn er aldus de buurtvereniging steeds meer activiteiten bijgekomen.

De buurtvereniging wil in aanmerking komen voor een accommodatiesubsidie. Zij hebben op dit moment circa 200 gezinnen als lid en de inkomsten uit contributie is onvoldoende om het eigen gebouw te onderhouden.

Een accommodatie van een buurtvereniging is momenteel geen basisvoorziening. Deze lijn dient in het nieuwe accommodatiebeleid te worden voortgezet. In de 11 kernen zijn ontmoetingspunten aanwezig. Voor activiteiten zijn de bewoners aangewezen op deze punten.

Buurtschappen e.d. worden in die hoedanigheid niet als een kern beschouwd. De gemeente heeft dan ook geen taak om dergelijke accommodaties in stand te houden.

overzicht indicatieve financiële consequenties nota van uitgangspunten accommodatiebeleid		
Gebouw Irene	renovatie	p.m
Onderwijs	coördinator brede school 4 jaar x €n 50.000,-	200.000
VV Noordhoek	was- en kleedruimten/verlichting/kantine/keuken	230.369
Vios	was- en kleedruimten	197.000
TV Klaverpolder	kunststofbanen	75.000
LRPC Prinses Irene	stroom/water	7.000
	paardenbak/verlichting	3.500
Seolto	kunstgras/verlichting	420.000
	kleedkamers	150.000
FSV/Kaaise Boys	extra veld	175.000
De Borgh	aanpassing	340.000